

НАРЕДБА № 10 ОТ 27 ЮНИ 2023 Г. ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ИНТЕРВЕНЦИИТЕ В ОБЛАСТТА НА ОКОЛНАТА СРЕДА И КЛИМАТА И ХУМАННО ОТНОШЕНИЕ КЪМ ЖИВОТНИТЕ, ВКЛЮЧЕНИ В СТРАТЕГИЧЕСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕТО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2023-2027 Г.

В сила от 30.06.2023 г.

Издадена от министъра на земеделието и храните

Обн. ДВ. бр.56 от 30 юни 2023г.

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тази наредба се уреждат условията и редът за прилагане на интервенциите в поети задължения в областта на околната среда и климата и хуманно отношение към животните, включени в Стратегическия план за развитието на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 - 2027 г., наричан по-нататък "Стратегически план", за отказ за изплащане и намаления на плащанията, за оттегляне на изплатената финансова помощ и за извършване на проверките по [чл. 70 от Закона за подпомагане на земеделските производители \(ЗПЗП\)](#), както и за реда за налагане на административни санкции.

(2) Наредбата се издава за прилагане на [чл. 70 от Регламент \(ЕС\) 2021/2115](#) на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегически планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1305/2013 и (ЕС) № 1307/2013 (ОВ, L 435/1 от 6 декември 2021 г.), наричан по-нататък "[Регламент \(ЕС\) 2021/2115](#)".

Чл. 2. Прилагането на интервенциите по [чл. 3, ал. 1](#) и плащанията по тях се предоставят при спазване на изискванията на:

1. Стратегическия план;
2. [Регламент \(ЕС\) 2021/2115](#);
3. [Регламент \(ЕС\) 2021/2116](#) на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1306/2013 (ОВ, L 435/187 от 6 декември 2021 г.), наричан по-нататък "[Регламент \(ЕС\) 2021/2116](#)";
4. [Делегиран регламент \(ЕС\) № 2022/126](#) на Комисията от 7 декември 2021 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета с допълнителни изисквания по отношение на някои видове интервенции, посочени от

държавите членки в стратегическите им планове по ОСП за периода 2023 - 2027 г. съгласно същия регламент, както и с правила във връзка със съотношението за стандарт 1 за добро земеделско и екологично състояние (ОВ, L 20/52 от 31 януари 2022 г.);

5. [Делегиран регламент \(ЕС\) 2022/127](#) на Комисията от 7 декември 2021 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2021/2116 на Европейския парламент и на Съвета с правила по отношение на разплащателните агенции и други органи, финансовото управление, уравниването на сметките, обезпеченията и използването на еврото (ОВ, L 20 от 31 януари 2022 г.);

6. [Регламент за изпълнение \(ЕС\) 2022/128](#) на Комисията от 21 декември 2021 г. за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) 2021/2116 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на разплащателните агенции и други органи, финансовото управление, уравниването на сметките, проверките, обезпеченията и прозрачността (ОВ, L 20 от 31 януари 2022 г.);

7. [Регламент за изпълнение \(ЕС\) 2021/2289](#) на Комисията от 21 декември 2021 г. за определяне на правила за прилагане на Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета относно представянето на съдържанието на стратегическите планове по ОСП и относно електронната система за сигурен обмен на информация (ОВ, L 20 от 31 януари 2022 г.);

8. [Регламент за изпълнение \(ЕС\) 2021/2290](#) на Комисията от 21 декември 2021 г. за установяване на правила за методите за изчисляване на общите показатели за крайния продукт и за резултатите, предвидени в приложение I към Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегически планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1305/2013 и (ЕС) № 1307/2013 (ОВ, L 458 от 22 декември 2021 г.);

9. [Делегиран регламент на Комисията \(ЕС\) 2022/1172](#) от 4 май 2022 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2021/2116 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на интегрираната система за администриране и контрол в рамките на общата селскостопанска политика и прилагането и изчисляването на административните санкции във връзка с предварителните условия (ОВ, L 183/12 от 8 юли 2022 г.), наричан по-нататък "[Делегиран регламент \(ЕС\) 2022/1172](#)";

10. [Регламент за изпълнение \(ЕС\) 2022/1173](#) на Комисията от 31 май 2022 г. за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) 2021/2116 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на интегрираната система за администриране и контрол в общата селскостопанска политика (ОВ, L 183/23 от 8 юли 2022 г.), наричан по-нататък "[Регламент за изпълнение \(ЕС\) 2022/1173](#)";

11. [Регламент за изпълнение \(ЕС\) 2022/1475](#) на Комисията от 6 септември 2022 г. за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на оценката на стратегическите планове по ОСП и представянето на информация за мониторинга и оценката (ОВ, L 232 от 7 септември 2022 г.);

12. [Регламент за изпълнение \(ЕС\) 2023/130](#) на Комисията от 18 януари 2023 г. за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на представянето на съдържанието на годишните доклади за качеството на изпълнението (ОВ, L 20 от 31 януари 2022 г.).

Чл. 3. (1) Интервенциите в областта на околната среда и климата и хуманно отношение към животните по [чл. 1, ал. 1](#), включени в Стратегическия план, са:

1. Подпомагане отглеждането на сортове, устойчиви към климатични условия чрез практики за интегрирано производство;
2. Насърчаване на естественото опрашване;
3. Насърчаване използването на култури и сортове, устойчиви към климатичните условия;
4. Опазване на застрашени от изчезване местни сортове, важни за селското стопанство;
5. Опазване на местни породи (автохтонни), важни за селското стопанство;
6. Традиционни практики за сезонна паша (пасторализъм);
7. Поддържане на местообитанията на червеногушата гъска (*Branta ruficollis*), Кръстат (царски) орел и Египетски лешояд в орнитологични важни места в обработваеми земи;
8. Възстановяване и поддържане на деградирани пасищни територии;
9. Хуманно отношение към животните и антимикробна резистентност.

(2) По интервенциите по ал. 1 или съответно в операциите се поемат многогодишни ангажименти за изпълнение на доброволно поети задължения и спазване на изисквания по управление на дейности или годишни задължения за хуманно отношение към животните.

(3) Задълженията по ал. 2 надхвърлят съответните законоустановени изисквания за управление съгласно ръководството по [чл. 55, ал. 2 от ЗПЗП](#) и стандартите за добро земеделско и екологично състояние съгласно заповедта по [чл. 55, ал. 1 от ЗПЗП](#), минимални изисквания за използване на торове и на продукти за растителна защита, както и съответните други задължителни изисквания, определени в Стратегическия план или установени в националната нормативна уредба и в правото на Европейския съюз.

Глава втора. **ЗЕМЕДЕЛСКИ СТОПАНИ И ЗАЯВЛЕНИЯ**

Раздел I. **Земеделски стопани**

Чл. 4. (1) Допустими за подпомагане по реда на тази наредба са земеделски стопани, които:

1. са регистрирани в Интегрираната система за администриране и контрол по [чл. 30, ал. 1 от ЗПЗП \(ИСАК\)](#);
2. са активни земеделски стопани по смисъла на [чл. 54 от ЗПЗП](#);
3. отговарят на условията за подпомагане по съответните интервенции по [чл. 3, ал. 1](#).

(2) Земеделски стопани, заявили подпомагане само по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 2](#), могат да не отговарят на изискването по ал. 1, т. 2, като трябва да са регистрирани съгласно [чл. 7, ал. 1 от ЗПЗП](#).

(3) Земеделските стопани предоставят на Държавен фонд "Земеделие" (ДФЗ) информацията, необходима за тяхното идентифициране по [чл. 59, параграф 4 от Регламент \(ЕС\) 2021/2116](#).

Чл. 5. (1) Земеделският стопанин или упълномощеното от него лице, което отговаря за изпълнението на дейностите и задълженията в стопанството, кандидат по интервенциите по [чл. 3, ал. 1, т. 1 - 8](#), трябва да имат:

1. агроекологично обучение в областта на земеделието, насочени към: смекчаване на последиците от изменението на климата и за адаптация към него; устойчивото развитие и ефективно управление на природните ресурси, като вода, почва и въздух; защита на биологичното разнообразие, подобряване на екосистемните услуги и опазване на местообитанията и ландшафта или други в областта на околната среда и климата; или

2. доказан опит в извършването на агроекологични дейности - изпълнявали са поети ангажименти по мярка 214 "Агроекологични плащания" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г. или по мярка 10 "Агроекология и климат" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г. (ПРСР 2014 - 2020 г.) или текущо изпълняват дейности от направление по мярка 10 "Агроекология и климат" от ПРСР 2014 - 2020 г., аналогични на тези, които прилагат при поемане на многогодишен ангажимент по съответната интервенция по [чл. 3, ал. 1, т. 1 - 8](#).

(2) Условията по ал. 1, т. 1 трябва да са изпълнени до 31 декември на втората година от изпълнение на многогодишния ангажимент по съответната интервенция по [чл. 3, ал. 1, т. 1 - 8](#).

Чл. 6. (1) Изпълнението на изискванията на [чл. 5, ал. 1, т. 1](#) се установява с документ за преминато обучение, издаден от обучаваща институция, съгласно [Закона за висшето образование](#) или удостоверение, издадено от някоя от институциите по [чл. 18, т. 1, 5 и 6 от Закона за професионалното образование и обучение](#).

(2) Удостоверението или друг документ за преминато обучение по част от професия или получена степен на професионална квалификация трябва да бъде издадено от някоя от институциите по [чл. 18, т. 1, 5 и 6 от Закона за професионалното образование и обучение](#), а за центровете за професионално обучение (ЦПО) се изисква и да бъдат вписани в Регистъра на лицензираните ЦПО към Националната агенция за професионално образование и обучение.

(3) Удостоверението или документът за преминато обучение по ал. 1 и 2 не се предоставят на хартиен носител, ако могат да бъдат проверени служебно от ДФЗ.

Чл. 7. Когато земеделският стопанин или упълномощеното от него лице, което отговаря за изпълнението на дейностите и задълженията в стопанството, вече са доказали, че отговарят на изискванията по [чл. 5](#), при поемане на многогодишен ангажимент по съответната интервенция по [чл. 3, ал. 1, т. 1 - 8](#) изискванията по [чл. 5](#) се считат за изпълнени.

Раздел II.

Прехвърляне на стопанство

Чл. 8. (1) Земеделските стопани, поели многогодишен ангажимент по интервенциите по [чл. 3, ал. 1, т. 1 - 8](#), в хода на изпълнение на задълженията си по този ангажимент могат да прехвърлят земеделското си стопанство.

(2) При прехвърляне на стопанство приобретателят продължава извършваните от прехвърлителя дейности до края на многогодишния ангажимент, когато отговаря на изискванията по [чл. 4](#) и [5](#) и на изискванията за подпомагане за съответната интервенция.

(3) При прехвърляне на стопанството приобретателят встъпва в правата и задълженията на прехвърлителя по подадено през текущата кампания на годината на кандидатстване заявление за подпомагане или заявление за плащане по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 9](#) и по многогодишния ангажимент по интервенциите по [чл. 3, ал. 1, т. 1 - 8](#) след одобрението на ДФЗ.

(4) Приобретателят на задължения по многогодишни ангажименти по ал. 1 трябва да отговаря на изискванията на [чл. 4](#) преди датата на одобрение на прехвърляне на стопанството и на [чл. 5](#), когато прехвърлянето е извършено след втората година от поетия многогодишен ангажимент.

Чл. 9. (1) След промяна в собствеността и ползването на производствените единици прехвърлителят и приобретателят подават чрез системата за електронни услуги (СЕУ) по [чл. 30, ал. 2, т. 6 от ЗПЗП](#) или пред областната дирекция на ДФЗ (ОД на ДФЗ) по регистрация на прехвърлителя съвместна декларация по образец, одобрен от изпълнителния директор на ДФЗ, за прехвърляне на стопанството, по реда на [Наредба № 4 от 2023 г. за условията и реда за подаване на заявления за подпомагане по интервенции за подпомагане на площ и за животни](#) (ДВ, бр. 30 от 2023 г.), наричана по-нататък "Наредба № 4 от 2023 г.", и в срока по [чл. 18, ал. 3](#) от същата наредба.

(2) Държавен фонд "Земеделие" уведомява прехвърлителя и приобретателя за взетото решение в срок един месец от постъпване на декларацията и всички изискуеми документи в ОД на ДФЗ, като им изпраща съобщение за одобрението чрез СЕУ.

Чл. 10. Когато приобретателят декларира, че ще продължи прилагането на дейности по интервенцията до края на многогодишния ангажимент, но не го изпълни, прехвърлителят възстановява изплатената финансова помощ, получена до момента на прехвърляне на стопанството, а приобретателят възстановява изплатената финансова помощ, получена след прехвърляне на стопанството.

Чл. 11. При прехвърляне на стопанство приобретателят спазва всички задължения и изисквания по управление на дейностите на прилаганите интервенции, които е прилагал прехвърлителят до изтичане на многогодишния ангажимент.

Раздел III.

Подаване на заявления за подпомагане, заявления за плащане и заявления за доброволен отказ

Чл. 12. (1) Земеделските стопани подават заявления за подпомагане и/или заявления за плащане в сроковете за прием и при условията, определени в заповедта на министъра на земеделието и храните по [чл. 5 от Наредба № 4 от 2023 г.](#)

(2) "Заявлението за подпомагане" по интервенциите по [чл. 3, ал. 1, т. 1 - 8](#) през първата година на кандидатстване е и "заявление за плащане".

(3) През всяка следваща година земеделските стопани, бенефициенти по интервенциите по [чл. 3, ал. 1, т. 1 - 8](#), подават "заявление за плащане".

(4) През 2024 г. и 2025 г. земеделските стопани могат да заявят в изпълняван многогодишен ангажимент чрез подаване на заявление за подпомагане нови земеделски площи или парцели, които могат да бъдат одобрени за участие при наличие на финансови средства след отчитане на необходимите средства за поетите многогодишни ангажименти от ДФЗ до ограниченията по бюджета на съответната интервенция или при допълнителни условия, уредени в заповедта по [чл. 5, ал. 3 от Наредба № 4 от 2023 г.](#), или когато е приложимо, след предприемане на подходящи други действия по [чл. 67, ал. 3 от ЗПЗП](#).

(5) Заявлението за подпомагане по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 9](#) е и "заявление за плащане".

Чл. 13. Прием на заявления за подпомагане и/или заявления за плащане може да се извършва под условие в съответствие със заповедта по [чл. 5, ал. 3 от Наредба № 4 от 2023 г.](#) В този случай земеделският стопанин писмено декларира съгласието си, че одобрението за участие в съответната интервенция или операция по някоя от интервенциите по [чл. 3, ал. 1](#) и предоставянето на финансовата помощ ще се извърши при наличие на финансов ресурс, след отчитане на необходимите средства от ДФЗ за поетите многогодишни ангажименти до ограниченията по бюджета на съответната интервенция в Стратегическия план.

Чл. 14. (1) Земеделските стопани с подаването на заявленията по [чл. 12](#) заявяват за участие в съответната интервенция по [чл. 3, ал. 1, т. 1 - 8](#) земеделски парцели, животни или пчелини.

(2) Земеделските стопани с подаването на заявление по [чл. 12, ал. 5](#) заявяват интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 9](#) и допустимите по дейностите в интервенцията животни, отглеждани в животновъден обект, регистриран по реда на [чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност \(ЗВД\)](#), съответно:

1. всички животни от допустимите категории за дейността "Осигуряване на благоприятна жизнена среда/свободна подова площ на животните", отглеждани в съответния животновъден обект;

2. животните, с които се извършва паша за дейността "Осигуряване на свободно отглеждане на открито";

3. всички животни от допустимите категории за дейността "Намаляване употребата на антимикробни средства", които са включени в одобрена план/схема за прилагане на дейностите.

Чл. 15. Земеделските стопани при подаване на заявленията по [чл. 12](#) посочват кода на дейността от съответната интервенция съгласно [приложение № 1](#) срещу всеки парцел, животно или пчелин.

Чл. 16. (1) Заявлението за подпомагане или плащане, подадено от земеделския стопанин, може да бъде коригирано по всяко време след подаването му в случай на очевидна грешка, призната от ДФЗ, въз основа на цялостна преценка на конкретния случай и при условие, че земеделският стопанин е действал добросъвестно.

(2) Държавен фонд "Земеделие" може да признае очевидна грешка само когато същата може да бъде непосредствено установена при проверка на информацията, съдържаща се в предоставени със заявлението документи.

(3) Извън случаите по ал. 1 и 2 заявленията за подпомагане могат да бъдат изменени или да бъдат изцяло или частично оттеглени от бенефициента при условията на [чл. 7 от Регламент за изпълнение \(ЕС\) 2022/1173](#) и [Наредба № 4 от 2023 г.](#)

Чл. 17. (1) Земеделските стопани предоставят на ДФЗ чрез СЕУ информацията и копие на изискуемите документи по [чл. 6](#), документите за съответната интервенция и изисканата допълнителна информация по [чл. 116](#).

(2) В случай че е предоставен документ по ал. 1 на името на упълномощено лице по [чл. 5, ал. 1](#), земеделският стопанин, заявил подпомагане по реда на тази наредба, предоставя заверено копие на актуално нотариално заверено пълномощно в сроковете по [чл. 5, ал. 2](#).

Чл. 18. (1) Подпомаганите земеделски стопани могат да поискат прекратяване на поет многогодишен ангажимент, като подадат чрез СЕУ или в съответната областна дирекция на ДФЗ заявление за доброволен отказ по образец, утвърден от изпълнителния директор на ДФЗ, като възстановяват получената до момента финансова помощ по интервенцията.

(2) Държавен фонд "Земеделие" информира чрез СЕУ в едномесечен срок от получаването на заявлението по ал. 1 земеделския стопанин за размера на финансовата помощ, която трябва да бъде възстановена.

(3) Заявлението за доброволен отказ по ал. 1 не се одобрява от ДФЗ, когато земеделският стопанин не е възстановил получената финансова помощ.

(4) Земеделски стопанин, който е подал заявление за доброволен отказ по ал. 1, не може да ползва никакви права от заявлението за плащане по съответната операция.

(5) Не се отпуска финансова помощ за отказания многогодишен ангажимент по съответната интервенция за годината на подаване на заявлението за доброволен отказ.

Глава трета.

УСЛОВИЯ ЗА ОДОБРЕНИЕ ЗА УЧАСТИЕ

Чл. 19. През годината на подаване на заявление за подпомагане по [чл. 12, ал. 1 и 2](#) при наличие на финансов ресурс за многогодишни ангажименти и след проверка на условията за допустимост на земеделския стопанин, подал заявление за подпомагане по реда на [Наредба № 4 от 2023 г.](#), ДФЗ одобрява за участие допустимите заявени дейности, земеделски парцели и/или животни, и/или пчелини в съответната интервенция по [чл. 3, ал. 1, т. 1 - 8](#).

Чл. 20. (1) Земеделският стопанин може да бъде одобрен за участие в многогодишен ангажимент по интервенция по [чл. 3, ал. 1, т. 1 - 8](#), когато:

1. отговаря на изискванията на [чл. 4](#) и условията на съответната интервенция;
2. е подал заявление за подпомагане по [чл. 11 от Наредба № 4 от 2023 г.](#), с което в срока по [чл. 12 от Наредба № 4 от 2023 г.](#) е заявена поне една интервенция по [чл. 3, ал. 1, т. 1 - 8](#);

3. е предоставил в ДФЗ информацията и документите по [чл. 17](#) във връзка с изпълнението на дейностите по съответната интервенция в предвидените срокове.

(2) Държавен фонд "Земеделие" одобрява за участие земеделския стопанин по ал. 1 с изпълнявани дейности, земеделски парцели, животни и пчелини, които в годината на подаване на заявление за подпомагане отговарят на условията за допустимост за съответната интервенция.

(3) Земеделският стопанин, заявил подпомагане по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 2](#), може да бъде одобрен за участие, когато е регистриран собственик или ползвател на животновъдни обекти (пчелини) към началото на календарната година в електронна платформа за оповестяване на растителнозащитните, дезинфекционните и дезинсекционните дейности (ЕПОРД) съгласно [чл. 9а от Наредба № 13 от 2016 г. за мерките за опазването на пчелите и пчелните семейства от отравяне и начините за провеждане на растителнозащитни, дезинфекционни и дезинсекционни дейности](#) (ДВ, бр. 70 от 2016 г.).

(4) Земеделският стопанин, заявил подпомагане по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 6](#), може да бъде одобрен за участие от Държавен фонд "Земеделие", когато притежава и извършва дейността с най-малко или 50 овце, или 10 говеда, или комбинация от разрешените видове животни, но не по-малко от 10 животински единици (ЖЕ) от видовете животни, с които е разрешено извършването на паша.

(5) Земеделският стопанин, заявил подпомагане по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 6](#), предоставя документ по [чл. 59, ал. 5 и/или 6, и/или 7](#).

(6) Земеделският стопанин, заявил подпомагане по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 7](#), операция "Засяване и отглеждане на есенни зърнено-житни култури в местообитанията на червеногушата гъска на 50 % от заявената по дейността площ и с минимум 30 % царевица", е заявил площи, с които се изпълнява съотношението от минимум засети и отглеждани 50 на сто есенни зърнено-житни култури и 30 на сто царевица.

(7) Земеделският стопанин, заявил подпомагане по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 8](#), отглежда и притежава селскостопански/пасищни животни, които са идентифицирани в подаденото заявление за подпомагане.

Чл. 21. За да бъдат одобрени за участие земеделски парцели от ДФЗ, заявени за подпомагане по интервенциите по [чл. 3, ал. 1, т. 1, 3, 4, 6, 7 и 8](#), трябва да отговарят най-малко на следните изисквания:

1. да са с минимална площ съгласно [чл. 38в, ал. 3 от ЗПЗП](#);
2. размерът на общата площ на земеделските парцели по т. 1 за съответната интервенция да е равен или по-голям от минималната допустима площ за съответната операция или интервенция;
3. да са коректно идентифицирани в допълнителната информация и документи, предоставяни от земеделския стопанин чрез СЕУ;
4. заявените дейности да отговарят на условията за допустимост по съответната интервенция.

Чл. 22. (1) За да бъде одобрено за участие от ДФЗ заявено за подпомагане животни по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 5](#), трябва да отговаря най-малко на следните изисквания:

1. да е собственост на кандидата за подпомагане;
2. да се отглежда в животновъдни обекти, регистрирани по реда на [ЗВД](#);
3. да е от порода съгласно [приложение № 2](#);
4. да е въведена в Интегрирана информационна система по [чл. 51, ал. 3 от ЗВД](#) информацията за неговата идентификация и порода.

(2) За да бъдат одобрени за участие от ДФЗ заявените животни по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 6](#), трябва да:

1. са собственост на кандидата за подпомагане;
2. се отглеждат в животновъдни обекти, регистрирани по реда на [ЗВД](#);
3. са от вид и брой, който съответства на вписаните в издаденото разрешително за извършване на паша по [чл. 50, т. 5 от Закона за защитените територии \(ЗЗТ\)](#) и/или в документа за съответствие на броя и вида животни с нормите и режимите на утвърдения план за управление, издаден от директора на природния парк.

(3) Всички животновъдни обекти, в които се отглеждат животни от земеделски стопанин, кандидат по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 9](#), трябва да са регистрирани по реда на [ЗВД](#) и да е спазена забраната по [чл. 139, ал. 1, т. 17 от ЗВД](#).

Чл. 23. (1) За да бъде одобрено за участие от ДФЗ стопанство по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 2](#), трябва:

1. заявеният/те пчелин/и да е/са:
  - а) собственост или предоставен/и за ползване на земеделския стопанин към 1 януари в годината преди подаване на заявление за подпомагане/плащане;
  - б) регистриран/и по реда на [чл. 137 от ЗВД](#);
2. в пчелина/ите по т. 1 трябва да:
  - а) се отглеждат най-малко 10 броя пчелни семейства, собственост на кандидата за подпомагане, с които се извършва дейността;
  - б) се отглеждат не повече от 250 бр. по операция "Осигуряване на опрашване в планински райони и защитени зони от мрежата Натура 2000 (стационарни пчелини)" и не повече от 50 бр. по операцията "Ангажменти за предоставяне на услугата по опрашване чрез преместване и временно разполагане на пчелни семейства (подвижно пчеларство)";
  - в) са извършени прегледите на отглежданите пчелни семейства по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози по [чл. 118, ал. 1 от ЗВД](#) и същите са под ветеринарномедицински контрол.

(2) За да бъде одобрен за участие от ДФЗ в операцията "Осигуряване на опрашване в планински райони и защитени зони от мрежата Натура 2000 (стационарни пчелини)" по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 2](#), заявеният за подпомагане пчелин трябва да отговаря най-малко на следните изисквания:

1. да е разположен в обхвата на защитени зони, част от Европейската екологична мрежа "НАТУРА 2000", и/или в планинските райони от обхвата на [приложение № 1 към чл. 3, ал. 3 от Наредбата за определяне на критериите за необлагодетелстваните райони и териториалния им обхват](#), приета с Постановление № 30 на Министерски съвет от 2008 г. (ДВ, бр. 20 от 2008 г.);

2. да е разположен така, че площта в радиус от 2,5 км от GPS координатите на пчелина е заета предимно (над 50 на сто от площта) от тревна и храстовидна растителност или горски територии, включително акациеви, кестенови или липови гори.

(3) За да бъде одобрен за участие от ДФЗ в операцията "Ангажименти за предоставяне на услугата по опрашване чрез преместване и временно разполагане на пчелни семейства (подвижно пчеларство)" по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 2](#), заявеният пчелин трябва да отговаря на изискванията на ал. 1, а временният пчелин, в зависимост от избраната дейност, с която ще се изпълнява многогодишният ангажимент, да:

1. е разположен така, че площта в радиус от 2,5 км от GPS координатите на пчелина е заета предимно (над 50 на сто от площта) от тревна и храстовидна растителност или горски територии; или

2. към заявлението за подпомагане/плащане е предоставено в ДФЗ заверено копие от договор със земеделски стопанин за предоставяне на услугата опрашване за площите и земеделските култури, на които ще се извършва опрашването, и периода на извършване на дейността;

3. до 30 юли на съответната година кандидатът предоставя информация и документ чрез СЕУ за земеделския парцел с номер от ИСАК, на който се извършва опрашването, и номера на животновъдния обект.

Чл. 24. (1) Държавен фонд "Земеделие" може да не одобри за участие в многогодишни ангажименти заявления за подпомагане по интервенциите по [чл. 3, ал. 1](#) или съответните заявени дейности, земеделски парцели, животни или пчелини, за които е установено, че:

1. не е спазено изискване, свързано със задълженията по [чл. 12](#) в изпълняван многогодишен ангажимент;

2. в подадените заявления за плащане е констатирано неспазване на многогодишен ангажимент, свързан с одобрени за участие площи, животни или пчелини;

3. не са налични финансови средства по [чл. 67, ал. 2 от ЗПЗП](#);

4. не е спазено условие от заповедта по [чл. 5, ал. 3 от Наредба № 4 от 2023 г.](#);

5. не отговарят на критерии, определени в съответствие с предвидена възможност по процедурата по [чл. 79 от Регламент \(ЕС\) 2021/2115](#), когато такава се прилага.

(2) Държавен фонд "Земеделие" може да не одобри за участие заявление за подпомагане или част от него при спазване на условията на [чл. 67, ал. 3 от ЗПЗП](#).

Чл. 25. (1) Държавен фонд "Земеделие" не одобрява за участие в многогодишен ангажимент земеделски парцел, заявен по някоя от интервенциите по [чл. 3, ал. 1](#), когато целият или част от него попада в географските цифрови данни по [чл. 39](#) за защитените територии по [чл. 5, т. 1 и 4 от ЗЗТ](#).

(2) Държавен фонд "Земеделие" не одобрява за участие в многогодишен ангажимент земеделски парцел, заявен по някоя от интервенциите по [чл. 3, ал. 1, т. 1, 3 - 4 и 7 - 8](#), когато целият или част от него попада в географските цифрови данни по [чл. 39](#) за защитените територии по [чл. 5, т. 2 от ЗЗТ](#).

(3) Държавен фонд "Земеделие" не одобрява за участие в многогодишен ангажимент земеделски парцел, заявен по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 6](#), когато само част от него попада в географските цифрови данни по [чл. 39](#) за защитените територии по [чл. 5, т. 2 от ЗЗТ](#).

(4) Държавен фонд "Земеделие" не одобрява за участие в многогодишен ангажимент земеделски парцел, заявен по някоя от интервенциите по [чл. 3, ал. 1](#), който не отговаря на критерий за допустимост по съответната интервенция.

(5) Държавен фонд "Земеделие" не одобрява за участие в многогодишен ангажимент земеделски парцел, заявен по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 1](#), когато:

1. не са представени документи за използваните стандартни или сертифицирани семена от сортовете зърнено-житни култури и слънчоглед съгласно [приложение № 3](#); и/или

2. не са предоставени информация и копия на официалните документи по [чл. 40, ал. 1, т. 3](#); и/или

3. отбелязаната норма за съответния парцел не отговаря на оптималните разходни норми за единица площ съгласно [приложение № 4](#).

(6) Държавен фонд "Земеделие" не одобрява за участие в многогодишен ангажимент земеделски парцел, заявен по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 3](#), когато:

1. заявеният сорт е различен от сортовете съгласно [приложение № 5](#); и/или

2. не са предоставени информация и копия на официалните документи по [чл. 49, ал. 1, т. 1](#); и/или

3. не са предоставени информация и копие на план-програмата по [чл. 49, ал. 1, т. 2](#) или предоставеният план-програма не отговаря на изисквания на [чл. 49, ал. 1, т. 2](#); и/или

4. е със заявена многогодишна земеделска култура, декларирана като създадена в предходни години, и не е предоставен документ по [чл. 49, ал. 1, т. 3](#); и/или

5. е заявен по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 3](#) с трайни насаждения и за трайните насаждения не е предоставен документ по [чл. 50, ал. 1, т. 3, буква "а"](#), че не са преминали периода си на плододаване.

(7) Държавен фонд "Земеделие" не одобрява за участие в многогодишен ангажимент земеделски парцел, заявен по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 4](#), когато:

1. заявеният сорт е различен от сортовете съгласно [приложение № 6](#);

2. не са предоставени информация и копия на официалните документи по [чл. 52, ал. 1](#);

3. е заявен по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 4](#) с трайни насаждения и за трайните насаждения не е предоставен документ по [чл. 53, ал. 1, т. 4, буква "а"](#), че не са преминали периода си на плододаване;

4. е със заявена многогодишна земеделска култура, декларирана като създадена в предходни години, и не е предоставен документ по [чл. 53, ал. 1, т. 3](#).

(8) Държавен фонд "Земеделие" не одобрява за участие в многогодишен ангажимент земеделски парцел, заявен по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 7](#), когато:

1. не попада с цялата си площ в съответните защитени зони, част от Европейската екологична мрежа "НАТУРА 2000", обявени по [чл. 12 от Закона за биологичното разнообразие](#) и част от [приложение № 7](#);

2. не са предоставени документите по [чл. 65, ал. 6](#) или информация и копия на документите по [чл. 68, ал. 1, т. 2](#).

(9) Държавен фонд "Земеделие" не одобрява за участие в многогодишен ангажимент земеделски парцел, заявен по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 7](#), операция "Превръщане на обработваеми земеделски земи в постоянно затревени площи, в гнездови райони на Кръстат (царски) орел и Египетски лешояд", когато:

1. е заявен за първа година по тази операция и целият или част от него:

а) в предходните две години не е ползван и идентифициран в ИСАК като обработваема площ; или

б) е участвал в ангажимент по направление "Поддържане на местообитанията на Царски орел и Египетски лешояд в обработваеми земи с орнитологично значение" по мярка 10 "Агроекология и климат" от ПРСР 2014 - 2020 г.;

2. не е предоставен планът по [чл. 65, ал. 4](#);

3. предоставеният план по [чл. 65, ал. 4](#) не отговаря на изискванията по [чл. 65, ал.](#)

5.

(10) Държавен фонд "Земеделие" не одобрява за участие в многогодишен ангажимент земеделски парцел, заявен по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 8](#), когато:

1. целият или част от него попада в места по Natura 2000;

2. е установено, че предходната година не е заявяван като постоянно затревени площи, на които е извършвана паша;

3. не е включен в предоставен план за сеитба по [чл. 69, ал. 1, т. 3](#) за подсяване с типични, пасищни видове треви и тревни смеси съгласно [приложение № 8](#);

4. предоставеният план за сеитба не отговаря на изискванията по [чл. 69, ал. 3](#);

5. е заявен за първа година и чрез системата по [чл. 30, ал. 2, т. 7 от ЗПЗП](#) е установено извършване на паша или косене на земеделския парцел.

Чл. 26. Държавен фонд "Земеделие" не одобрява за участие в многогодишен ангажимент пчелин, заявен по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 2](#), за който е установено, че:

1. е заявен по операцията "Осигуряване на опрашване в планински райони и защитени зони от мрежата Natura 2000 (стационарни пчелини)" и е разположен извън териториалния обхват за прилагане на интервенцията;

2. в заявления/те пчелин/и се отглеждат по-голям брой пчелни семейства от максимално допустимия брой по съответната операция;

3. площта в радиус от 2,5 км от GPS координатите на постоянния пчелин по т. 1 не е заета предимно с тревна и храстовидна растителност или горски територии, включително акациеви, кестенови или липови гори (над 50 на сто от площта);

4. е заявен по операцията по [чл. 45, ал. 1](#) за изпълнение на дейността по [чл. 45, ал. 1, т. 3, буква "а"](#) и не е предоставен договор по [чл. 46](#).

Чл. 27. (1) Държавен фонд "Земеделие" не одобрява за участие в многогодишен ангажимент земеделски стопанин, заявил подпомагане по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 1](#), който не отговаря на изискванията на [чл. 11 от Закона за защита на растенията](#) или не е вписан в регистъра по [чл. 6, ал. 1, т. 10 от Закона за защита на растенията](#) към 1 януари на годината на кандидатстване.

(2) Държавен фонд "Земеделие" не одобрява за участие в многогодишен ангажимент земеделски стопанин, заявил подпомагане по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 6](#), когато декларираният от него брой животни от даден вид е по-голям от посочените в годишното разрешително за паша, издадено от националния парк, и/или в документа за съответствие на броя и вида животни с нормите и режимите на утвърдения план за управление, издаден от директора на природния парк.

Глава четвърта. ФИНАНСОВИ УСЛОВИЯ ЗА ПОДПОМАГАНЕ

Чл. 28. (1) Финансовата помощ по интервенциите по [чл. 3, ал. 1, т. 1, 3, 4, 5, 6, 7 и 8](#) се предоставя под формата на годишни компенсаторни плащания за одобрените за участие в многогодишния ангажимент земеделски парцели и животни, с които се изпълняват изискванията по управление и задълженията по съответната интервенция. Годишните плащания за прилагането на дейности по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 6](#) се предоставят при спазване на изискването за приравняването на 1 ЖЕ към 1 хектар.

(2) Финансовата помощ по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 2](#) се предоставя годишно под формата на еднократна сума за стопанство в зависимост от броя на установените след извършване на проверки пчелни семейства.

(3) Финансовата помощ по интервенциите по [чл. 3, ал. 1, т. 9](#) се предоставя под формата на годишни компенсаторни плащания за размера на животинските единици на установените животни, заявени и отглеждани в животновъдни обекти, собственост на земеделския стопанин, с които се изпълняват задълженията по съответната дейност на интервенцията след налагане на административните санкции.

(4) Плащанията се предоставят от ДФЗ при спазване на принципите на добро финансово управление, публичност и прозрачност в съответствие с [чл. 67 от ЗПЗП](#) и при условията, установени в настоящата наредба, доколкото не е предвидено друго в правото на Европейския съюз и в националната нормативна уредба.

(5) Министърът на земеделието и храните може да намали размерите на годишното плащане по [чл. 32](#) в съответствие с [чл. 67, ал. 3 и 4 от ЗПЗП](#).

(6) В съответствие с [чл. 67, ал. 2 от ЗПЗП](#) във връзка с условията в Стратегическия план ДФЗ може да приложи пропорционално намаление на финансовата помощ за всички бенефициенти по дадена интервенция въз основа на разполагаемите финансови средства в бюджета на съответната интервенция.

(7) Министърът на земеделието и храните може да преразглежда размера на плащанията по [чл. 32](#) и съответно да го намали или увеличи.

Чл. 29. (1) Държавен фонд "Земеделие" отговаря за управлението и контрола на разходите по интервенциите по [чл. 3, ал. 1](#).

(2) Одобрението за участие на заявени площи, животни и пчелин/и за стопанство в многогодишни ангажименти и плащанията по интервенциите по [чл. 3, ал. 1](#) от страна на ДФЗ не може да надвишават бюджета по съответната интервенция, определен в Стратегическия план и неговите изменения.

(3) Когато ДФЗ установи, че съществува риск по [чл. 67 от ЗПЗП](#) от превишаване на разполагаемия финансов ресурс за изпълнение на многогодишните ангажименти по интервенциите, незабавно информира в писмена форма министъра на земеделието и храните.

(4) Държавен фонд "Земеделие" във връзка с [чл. 9, параграф 1 от Регламент \(ЕС\) 2021/2116](#) предлага на министъра на земеделието и храните мерки с цел предприемане подходящи действия по изпълнение на съответната интервенция в рамките на определения за нея бюджет.

(5) Министърът на земеделието и храните съгласувано с изпълнителния директор на ДФЗ може да утвърди допълнителни мерки и действия по изпълнение условията на [чл. 67, ал. 2 от ЗПЗП](#), когато правното основание за съответната мярка или действие е [чл. 67, ал. 3 и 4 от ЗПЗП](#).

(6) Когато след изчисления на финансовата помощ за всички заявления по една интервенция и преди одобрението на финансовото подпомагане (оторизация) е налице обстоятелство по [чл. 67, ал. 3 от ЗПЗП](#), ДФЗ може да приложи пропорционално намаление на плащанията по интервенцията на всички бенефициенти в рамките на наличния бюджет на интервенцията, когато е предвидено в условията на интервенцията в Стратегическия план.

Чл. 30. (1) Когато преди одобрение за участие в многогодишни ангажименти в интервенциите по [чл. 3, ал. 1](#) ДФЗ установи недостиг на финансови средства или идентифицира наличието на риск по [чл. 67, ал. 4 от ЗПЗП](#), в съответствие с разпоредбите на [чл. 79 от Регламент \(ЕС\) 2021/2115](#) могат да се приложат и използват критерии за подбор на заявленията за подпомагане.

(2) След консултация и одобрение от мониторинговия комитет, посочен в [чл. 124 от Регламент \(ЕС\) 2021/2115](#), Управляващият орган на Стратегическия план, съгласувано с ДФЗ, утвърждава критерии за подбор, приложими към интервенциите по [чл. 3, ал. 1, т. 1 - 8](#).

Чл. 31. (1) Земеделските стопани могат да бъдат подпомагани едновременно за прилагането на повече от една дейност за периода на прилагане на интервенциите при спазване на изискванията, предвидени в [чл. 9 от Наредба № 4 от 2023 г.](#) и в съответствие с [чл. 36 от Регламент \(ЕС\) 2116/2021 г.](#)

(2) Земеделските стопани, кандидати по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 2](#), получават подпомагане за стопанството си въз основа на една от прилаганите дейности по интервенцията и броя на установените пчелни семейства в пчелин/и, одобрен/и за участие, или броя на пчелните семейства, с които се извършва опрашване на земеделски култури.

Чл. 32. (1) За прилагане на заявените и одобрени дейности по интервенциите по [чл. 3, ал. 1](#) се определят размери на годишното плащане.

(2) За подпомагане отглеждането на сортове, устойчиви към климатични условия чрез практики за интегрирано производство - до левовата равностойност на 170,26 евро/ха.

(3) За насърчаване на естественото опрашване за стопанство.

1. операция "Осигуряване на опрашване в планински райони и защитени зони от мрежата Natura 2000 (стационарни пчелини)":

а) с пчелин от 10 до 150 пчелни семейства - до левовата равностойност на 1577 евро годишно на стопанство;

б) с пчелин от 151 до 250 пчелни семейства - до левовата равностойност на 3865 евро годишно на стопанство; или

2. операция "Ангажименти за предоставяне на услугата по опрашване чрез преместване и временно разполагане на пчелни семейства (подвижно пчеларство)" - до левовата равностойност на 1226,59 евро годишно на стопанство.

(4) За насърчаване използването на култури и сортове, устойчиви към климатичните условия:

1. плодове - до левовата равностойност на 723,48 евро/ха;

2. зеленчуци - до левовата равностойност на 991,90 евро/ха;

3. билки - до левовата равностойност на 578,78 евро/ха;

4. десертно лозе - до левовата равностойност на 651,13 евро/ха.

(5) За опазване на застрашени от изчезване местни сортове, важни за селското стопанство:

1. полски култури - до левовата равностойност на 408,01 евро/ха;
2. трайни насаждения - до левовата равностойност на 825,73 евро/ха;
3. зеленчуци - до левовата равностойност на 956,12 евро/ха;
4. етерични и медицински - до левовата равностойност на 845,34 евро/ха.

(6) За опазване на местни породи (автохтонни), важни за селското стопанство:

1. породи ЕПЖ - до левовата равностойност на 212,21 евро/ЖЕ;
2. породи ДПЖ - до левовата равностойност на 150,32 евро/ЖЕ;
3. породи свине - до левовата равностойност на 126,80 евро/ЖЕ;
4. породи коне - до левовата равностойност на 143,80 евро/ЖЕ.

(7) За традиционни практики за сезонна паша (пасторализъм) след приравняване на 1 ЖЕ към 1 ха:

1. стадо без кучета от допустимите породи - до левовата равностойност на 168,15 евро/ха;
2. стадо с кучета от допустимите породи - до левовата равностойност на 177,35 евро/ха.

(8) За поддържане на местообитанията на червеногушата гъска (*Branta ruficollis*), Кръстат (царски) орел и Египетски лешояд в орнитологични важни места в обработваеми земи:

1. операция "Засяване и отглеждане на есенни зърнено-житни култури в местообитанията на червеногушата гъска на 50 % от заявената по дейността площ и с минимум 30 % царевица" - до левовата равностойност на 95,36 евро/ха;

2. операция "Превръщане на обработваеми земеделски земи в постоянно затревени площи, в гнездови райони на Кръстат (царски) орел и Египетски лешояд" - до левовата равностойност на 227,78 евро/ха.

(9) За възстановяване и поддържане на деградирани пасищни територии - до левовата равностойност на 202,47 евро/ха.

(10) За хуманно отношение към животните и антимикробна резистентност:

1. дейност "Осигуряване на благоприятна жизнена среда/свободна подова площ на животните":

а) направление "Осигуряване на благоприятна жизнена среда/свободна подова площ за ЕПЖ":

аа) за ЕПЖ над 24 м. - до левовата равностойност на 91 евро/ЖЕ;

бб) за говеда и биволи от 6 - 24 м. - до левовата равностойност на 63 евро/ЖЕ;

вв) за телета и малачета - до левовата равностойност на 54 евро/ЖЕ;

б) направление "Осигуряване на благоприятна жизнена среда/свободна подова площ за ДПЖ" - до левовата равностойност на 103 евро/ЖЕ;

2. дейност "Осигуряване на свободно отглеждане на открито":

а) говеда и биволи над 6-месечна възраст - до левовата равностойност на 36 евро/ЖЕ;

б) животни от рода на овцете и козите (ДПЖ) - до левовата равностойност на 31 евро/ЖЕ;

3. дейност "Намаляване употребата на антимикробни средства":

а) за ДПЖ - до левовата равностойност на 70 евро/ЖЕ;

б) за ЕПЖ над 24 м. - до левовата равностойност на 63 евро/ЖЕ;

- в) за ЕПЖ от 6 до 24 м. - до левовата равностойност на 44 евро/ЖЕ;
- г) за телета и малачета - до левовата равностойност на 38 евро/ЖЕ.

Чл. 33. (1) За да се спазва бюджетният пакет, ДФЗ може ежегодно да определя горна граница (таван) на подпомагането за съответната интервенция за стопанство. Тя се прилага към общата сума на плащането за съответната интервенция, отпуснато на бенефициента съгласно степента, в която е ангажиран.

(2) Размерът на годишните плащания по [чл. 32](#) може да се преразглежда по време на изпълнявания ангажимент по интервенцията.

(3) Държавен фонд "Земеделие" във връзка с [чл. 9 от Регламент \(ЕС\) 2021/2116](#) и в съответствие с [чл. 36 от Регламент \(ЕС\) 2021/2116](#) и [чл. 70, параграф 3, буква "г" от Регламент \(ЕС\) 2021/2115](#) може да намали размерите на годишното плащане по [чл. 32](#).

(4) Министърът на земеделието и храните може да преразглежда размера на годишното плащане по [чл. 32](#) и със заповед да определи различен размер на подпомагането в случаите по [чл. 67, ал. 3 от ЗПЗП](#).

Глава пета.

УСЛОВИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЗА ПОДПОМАГАНЕ ПО ИНТЕРВЕНЦИИТЕ

Раздел I.

Териториален обхват и общи изисквания за прилагане на интервенциите

Чл. 34. (1) Земеделските стопани, заявили подпомагане по интервенциите по [чл. 3, ал. 1](#), спазват базовите задължения съгласно [приложение № 9](#).

(2) Земеделските стопани се подпомагат за спазване на изискванията за управление и задълженията, произтичащи от тях, които надхвърлят:

1. съответните приложими законоустановени изисквания за управление съгласно ръководството по [чл. 55 от ЗПЗП](#) и съответните приложими стандарти за добро земеделско и екологично състояние съгласно заповедта по [чл. 55, ал. 1 от ЗПЗП](#);

2. съответните минимални изисквания за използване на торове и на продукти за растителна защита или за хуманно отношение към животните;

3. съответните други задължения, установени в националната нормативна уредба и в правото на Европейския съюз.

(3) Земеделските стопани водят дневник на прилаганите дейности по интервенции по [чл. 3, ал. 1](#) в земеделското стопанство.

(4) Земеделските стопани спазват дългосрочни задължения, свързани с подаването на заявления за плащане в срока на многогодишния ангажимент и изпълнението на дейностите, на определени по размер и местоположение площи, както броя, вида и породата на отглежданите в периода на изпълнение на ангажимента животни.

Чл. 35. (1) Интервенции по [чл. 3, ал. 1, т. 1, 3 и 4](#) могат да се прилагат на земеделски площи на територията на цялата страна.

(2) Постоянният (стационарен) пчелин съгласно вписаните му GPS координати в системата по [чл. 51, ал. 3 от ЗВД](#), с който се изпълнява дейност "Осигуряване на опрашване в планински райони и защитени зони от мрежата Натура 2000 (стационарни пчелини)" от интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 3](#), трябва да е разположен в обхвата на защитени зони, част от Европейската екологична мрежа "НАТУРА 2000", и/или в планински райони съгласно [приложение № 1 към чл. 3, ал. 3 от Наредбата за определяне на критериите за необлагодетелстваните райони и териториалния им обхват](#).

Чл. 36. Прилагането на интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 6](#) се извършва на планински пасища в обособени зони за извършване на регулирана сезонна паша на територията на:

1. националните паркове "Рила", "Пирин" и/или "Централен Балкан" съобразно годишните планове за паша и събиране на сено, издавани от дирекциите на националните паркове;
2. природните паркове съгласно приетите планове за управление, утвърдени от Министерския съвет.

Чл. 37. (1) Прилагането на операциите по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 7](#) се извършва върху земеделски парцели, попадащи изцяло в защитени зони съгласно [приложение № 7](#) в съответствие с Националната приоритетна рамка за действие по Натура 2000 за периода 2021 - 2027 г.

(2) През предходните две години площите на заявените парцели по [чл. 3, ал. 1, т. 7](#) по операция "Превръщане на обработваеми земеделски земи в постоянно затревени площи, в гнездови райони на Кръстат (царски) орел и Египетски лешояд" са ползвани като обработваема земя от земеделския стопанин и не са участвали в ангажимент за аналогична дейност от мярка 10 "Агроекология и климат" от ПРСР 2014 - 2020 г.

Чл. 38. (1) Прилагането на интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 8](#) се извършва върху постоянно затревени площи извън обхвата на места по Натура 2000.

(2) Заявените площи по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 8](#) са ползвани като постоянно затревени площи, поддържани чрез паша през кампания 2022 г.

Чл. 39. (1) Министерството на околната среда и водите предоставя на Министерството на земеделието и храните и ДФЗ ежегодно до 28 февруари географски цифрови данни за:

1. защитените територии съгласно [чл. 5, т. 1, 2 и 4 от ЗЗТ](#);
2. защитени зони, част от Европейската екологична мрежа "НАТУРА 2000".

(2) Министерството на околната среда и водите ежегодно предоставя на Министерството на земеделието и храните и ДФЗ географски цифрови данни за обособените зони по [чл. 36, т. 1](#).

(3) Изпълнителната агенция по горите ежегодно предоставя на ДФЗ географски цифрови данни по [чл. 36, т. 2](#).

Раздел II.

Подпомагане отглеждането на сортове, устойчиви към климатични условия чрез практики за интегрирано производство

Чл. 40. (1) Земеделските стопани, заявили подпомагане по интервенцията, трябва да:

1. са вписани в регистъра по [чл. 6, ал. 1, т. 10 от Закона за защита на растенията](#) към 1 януари на годината на кандидатстване;

2. отговарят и спазват изискванията на [чл. 11 от Закона за защита на растенията](#);

3. ежегодно в срок до 30 юли, въз основа на номерата на земеделските парцели в ИСАК, са предоставили в ДФЗ чрез СЕУ информация и копия на официалните документи за закупените и използваните стандартни или сертифицирани семена съобразно оптимални разходни норми за единица площ съгласно [приложение № 4](#).

(2) Земеделските стопани поемат и спазват доброволен многогодишен ангажимент по интервенцията с продължителност от 5 последователни години. Периодът по изречение първо започва да тече от началото на годината на подаване на заявлението за подпомагане.

(3) В периода по ал. 2 земеделските стопани спазват задълженията и изискванията по управление на дейностите върху едни и същи площи, одобрени за участие през първата година на поетия многогодишен ангажимент.

Чл. 41. (1) Площта на земеделските парцели, заявени за подпомагане по интервенцията, е допустима, когато след извършване на проверки е установено, че:

1. е с размер не по-малко от 1 ха;

2. се отглеждат сортове, развити с цел отглеждане при специфични условия съгласно [приложение № 3](#);

3. отговаря на изискванията по [§ 1, т. 55 от допълнителните разпоредби от ЗПЗП](#).

(2) Максималната допустима за подпомагане площ по интервенцията е в размер до 300 ха.

(3) В периода по [чл. 40, ал. 2](#) на площите, одобрени за участие в многогодишния ангажимент по интервенцията, не се извършва друг вид производство съгласно [чл. 11, ал. 5 от Закона за защита на растенията](#).

(4) По интервенцията подпомагането приоритетно ще бъде насочено към земеделски стопанства, при които всички площи с допустимите земеделски култури се управляват съгласно принципите на интегрираното производство, така че да се осигури допълнителен екологичен ефект чрез значителен принос и от страна на земеделския стопанин.

Чл. 42. (1) Земеделските стопани спазват следните изисквания по управление и задължения, които надхвърлят съответните базови задължения по [чл. 34, ал. 1](#) и произтичат от поетия доброволен многогодишен ангажимент:

1. спазват общите и специфичните принципи за интегрирано управление на вредителите и изискванията, определени в [Наредба № 9 от 2021 г. за интегрирано](#)

производство на растения и растителни продукти и контрола върху интегрираното производство (ДВ, бр. 21 от 2021 г.), наричана по-нататък "Наредба № 9 от 2021 г.";

2. водят документация за осъществяване на дейностите съгласно образците на заявления, уведомления, протоколи, декларации, дневници и други съгласно [чл. 3 от Наредба № 9 от 2021 г.](#) и спазват задължителните указания на изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ), утвърдени по реда на [чл. 3 от Наредба № 9 от 2021 г.](#)

(2) Българската агенция по безопасност на храните предоставя на ДФЗ необходимата информация и данни за извършения контрол съгласно [чл. 18 от Наредба № 9 от 2021 г.](#) на всеки земеделски стопанин преди изчисление на финансовото подпомагане.

Раздел III. Насърчаване на естественото опрашване

Чл. 43. (1) Финансовото подпомагане по интервенцията е годишна еднократна сума за стопанство, като със заявлението за подпомагане земеделският стопанин избира операцията, по която кандидатства.

(2) Земеделските стопани, заявили подпомагане по интервенцията, трябва да са:

1. заявявали пчелин, на който са собственици към 1 януари на годината преди подаване на заявление за подпомагане съгласно актуалната информация в БАБХ;

2. притежават и отглеждат не по-малко от 10 бр. пчелни семейства в заявения пчелин;

3. осигурили извършване на прегледите по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози по [чл. 118, ал. 1 от ЗВД](#) на пчелните семейства в пчелина;

4. са вписани в ЕПОРД в срока по [чл. 20, ал. 3.](#)

(3) Земеделските стопани поемат и спазват доброволен многогодишен ангажимент по една от операцията в интервенцията с продължителност от 5 последователни години. Периодът по изречение първо започва да тече от началото на годината на подаване на заявлението за подпомагане.

(4) В периода по ал. 3 земеделският стопанин не намалява броя на подпомаганите пчелни семейства в стопанството.

(5) Земеделският стопанин спазва въведените забрани и ограничения в съответната зона от мрежата Натура 2000, в която е разположен пчелинът.

Чл. 44. (1) Заявеният пчелин по операцията "Осигуряване на опрашване в планински райони и защитени зони от мрежата Натура 2000 (стационарни пчелини)" е допустим, когато:

1. е регистриран по реда на [чл. 137 от ЗВД](#) и пчелните семейства са под ветеринарномедицински контрол;

2. в пчелина не се отглеждат повече от 250 бр. пчелни семейства;

3. е разположен в обхвата на защитени зони, част от Европейската екологична мрежа "НАТУРА 2000", и/или на планинските райони съгласно [приложение № 1 към чл. 3, ал. 3 от Наредбата за определяне на критериите за необлагодетелстваните райони и териториалния им обхват.](#)

(2) Постоянният/стационарният пчелин е разположен така, че площта в радиус от 2,5 км от GPS координатите му е заета предимно (над 50% от площта) от тревна и храстовидна растителност или горски територии, включително акациеви, кестенови или липови гори.

(3) Административният контрол по ал. 2 се извършва въз основа на начина на трайно ползване на физическите блокове.

Чл. 45. (1) Заявеният пчелин по операцията "Ангажменти за предоставяне на услугата по опрашване чрез преместване и временно разполагане на пчелни семейства (подвижно пчеларство)" е допустим, когато:

1. е регистриран по реда на [чл. 137 от ЗВД](#) и пчелните семейства са под ветеринарномедицински контрол;

2. максималният брой пчелни семейства, с който се извършват дейностите, не надвишава 50 бр. и не е по-малък от 10 бр.;

3. пчелните семейства в зависимост от извършваната дейност са настанени във временен пчелин, разположен на локацията за опрашване за минимум 14 дни, както следва:

а) до границата или в земеделски парцел, заявен със земеделски култури по [приложение № 10](#); или

б) така, че площта в радиус от 2,5 км от GPS координатите на пчелина е заета предимно (над 50% от площта) от тревна и храстовидна растителност или горски територии, включително акациеви, кестенови или липови гори.

(2) Преместването на пчелните семейства по ал. 1, т. 3 се удостоверява с ветеринарномедицинско свидетелство (ВМС) и може да се проверява чрез Интегрираната информационна система на БАБХ (ИИС на БАБХ), като се използват данните от GPS координатите за локация на временния пчелин, с който се извършва дейността.

Чл. 46. (1) При изпълнение на дейността по [чл. 45, ал. 1, т. 3, буква "а"](#) земеделският стопанин е допустим, когато предостави със заявлението за подпомагане или заявлението за плащане заверено копие от договор със земеделски стопанин за площите и земеделските култури, на които ще се извършва опрашването, и периода на извършване на дейността.

(2) Площите по ал. 1 трябва да са идентифицирани и заявени в ИСАК.

Чл. 47. (1) Земеделският стопанин вписва в дневник всички дейности по подготовка на пчелните семейства/кошерите преди извършването на дейностите по операция "Ангажменти за предоставяне на услугата по опрашване чрез преместване и временно разполагане на пчелни семейства (подвижно пчеларство)".

(2) Земеделският стопанин осигурява допълнително зимно подхранване и ранно пролетно стимулиране на пчелите.

(3) Преди преместването на пчелните семейства, достигнали биологичен капацитет, позволяващ ефективно осъществяване на дейността по операция "Ангажменти за предоставяне на услугата по опрашване чрез преместване и временно разполагане на пчелни семейства (подвижно пчеларство)", обслужващият ветеринарен лекар извършва преглед и издава ВМС.

Чл. 48. (1) В периода по [чл. 43, ал. 3](#) по операцията "Ангажименти за предоставяне на услугата по опрашване чрез преместване и временно разполагане на пчелни семейства (подвижно пчеларство)" земеделският стопанин ежегодно подменя пчелни майки с млади племенни майки - не по-малко от 2 на всеки 10 пчелни семейства.

(2) Новите племенни майки по ал. 1 не трябва да са финансирани по интервенция "Действия за запазване или увеличаване на наличния брой пчелни кошери в Съюза, включително развъждане на пчели" по наредбата по [чл. 66 от ЗПЗП](#).

(3) Предоставянето на услугата опрашване се удостоверява с приемно-предавателен протокол, в който са вписани данни за номера на земеделския парцел от ИСАК, земеделската култура, денят на разполагане и периодът на извършване на услугата.

(4) Земеделският стопанин предоставя до 30 септември на календарната година информация и копия на документите в ДФЗ чрез СЕУ след предоставяне на услугата по ал. 3.

Раздел IV.

Насърчаване използването на култури и сортове, устойчиви към климатичните условия

Чл. 49. (1) Земеделските стопани, кандидатстващи по интервенцията, са допустими, когато са предоставили в ДФЗ чрез СЕУ ежегодно в срок до 30 юли:

1. въз основа на номерата на земеделските парцели в ИСАК информация и копия на официалните документи за закупени сертифицирани и/или стандартни семена, и/или посадъчен материал съобразно разходни норми за единица площ (на ха) съгласно [приложение № 11 към чл. 27, ал. 2, т. 3 и чл. 44, ал. 1, т. 3 от Наредба № 3 от 2023 г. за условията и реда за прилагане на интервенциите под формата на директни плащания, включени в Стратегическия план, за проверките, намаления на плащанията и реда за налагане на административни санкции](#) (ДВ, бр. 23 от 2023 г.), наричана по-нататък "Наредба № 3 от 2023 г.";

2. въз основа на номерата на земеделските парцели в ИСАК информация и копия на разработената план-програма за извършване на дейностите по направлението, която включва:

а) агроекологичните мероприятия, извършени в съответната година в периода на многогодишния ангажимент;

б) технологията за обработка на почвата;

в) засадените култури/сортове;

3. за заявените площи с многогодишна земеделска култура, декларирана като създадена в предходни години, е предоставен документ, издаден от ИАСАС, с който се потвърждава, че заявеният сорт е съществуващ на земеделския парцел.

(2) Земеделските стопани поемат и спазват доброволен многогодишен ангажимент по интервенцията с продължителност от 5 последователни години. Периодът по изречение първо започва да тече от началото на годината на подаване на заявлението за подпомагане.

(3) В периода по ал. 2 земеделските стопани спазват задълженията и изискванията по управление на дейностите на едни и същи по размер площи, а за трайните насаждения и многогодишните култури - върху едни и същи земеделски парцели.

Чл. 50. (1) Площта на земеделските парцели, заявени за подпомагане по интервенцията, е допустима, когато след извършване на проверки е установено, че:

1. е с минимален размер от 0,3 ха, на които се отглеждат сортове растения по [приложение № 5](#), подходящи за отглеждане при специфични климатични условия за Република България;

2. отговарят на изискванията по [§ 1, т. 55 от допълнителните разпоредби от ЗПЗП](#);

3. за отглежданите върху нея трайни насаждения:

а) е предоставен документ от агроном, че не са преминали периода си на плододаване съгласно [Наредбата за базисните цени на трайните насаждения](#);

б) са спазени минималните агротехнически мероприятия, позволяващи получаване на добив от тях, които се установяват при проверка по [чл. 37, ал. 4 от ЗПЗП](#).

(2) Максимално допустимата за подпомагане площ по интервенцията е в размер до 50 ха на стопанство и не повече от 5 ха за всеки вид земеделска култура от [приложение № 5](#).

(3) Земеделският стопанин предоставя до 30 юли на ДФЗ чрез СЕУ информацията за заявените за подпомагане земеделски парцели за съответната година и копие на документите по ал. 1, т. 3, буква "а" и по [чл. 49, ал. 1, т. 3](#).

(4) Когато при отглеждането на даден сорт е необходим чужд подходящ опрашител от същия вид култура, площта, заета от допустимия сорт, не трябва да заема по-малко от 80 на сто от площта на земеделския парцел.

Чл. 51. (1) Земеделските стопани спазват следните изисквания по управление и задължения, които надхвърлят съответните базови условия по [чл. 34, ал. 1](#) и произтичат от поетия доброволен многогодишен ангажимент:

1. предвиждат дейности и извършват планираните мероприятия по [чл. 49, ал. 1, т. 2, буква "а"](#), които позволяват получаване на добив от заявените площи;

2. не използват минерални торове и продукти за растителна защита;

3. притежават и предоставят официален документ за закупуване на посевния и посадъчния материал, използван за засаждане за стопанската година.

(2) Държавен фонд "Земеделие" извършва проверка на обстоятелствата по ал. 1 чрез дневниците за проведените растителнозащитни мероприятия или чрез други подходящи средства.

Раздел V.

Опазване на застрашени от изчезване местни сортове, важни за селското стопанство

Чл. 52. (1) Земеделските стопани, кандидатстващи по интервенцията, са допустими, когато ежегодно в срок до 30 юли, въз основа на номерата на земеделските парцели в ИСАК, са предоставили в ДФЗ чрез СЕУ информация и копия на официалните документи за закупени сертифицирани и/или стандартни семена, и/или посадъчен материал съобразно минималните разходни норми за единица площ (на ха) съгласно [приложение № 11 към чл. 27, ал. 2, т. 3 и чл. 44, ал. 1, т. 3 от Наредба № 3 от 2023 г.](#)

(2) Земеделските стопани поемат и спазват доброволен многогодишен ангажимент по интервенцията с продължителност от 5 последователни години. Периодът по изречение първо започва да тече от началото на годината на подаване на "заявлението за подпомагане".

(3) В периода по ал. 2 земеделските стопани спазват задълженията и изискванията по управление на дейностите на едни и същи по размер площи.

Чл. 53. (1) Площта на земеделските парцели, заявени за подпомагане по интервенцията, е допустима, когато след извършване на проверки е установено, че:

1. е с минимален размер от 0,5 ха, на които се отглеждат сортове растения по [приложение № 6](#);

2. отговарят на изискванията по [§ 1, т. 55 от допълнителните разпоредби от ЗПЗП](#);

3. е заявена многогодишна земеделска култура, декларирана като създадена в предходни години, и е предоставен документ, издаден от ИАСАС, с който се потвърждава, че заявеният сорт е застрашен от генетична ерозия и е съществуващ на земеделския парцел;

4. за отглежданите върху нея трайни насаждения:

а) е предоставен документ от агроном, че не са преминали периода си на плододаване съгласно [Наредбата за базисните цени на трайните насаждения](#);

б) са спазени минималните агротехнически мероприятия, позволяващи получаване на добив от тях, които се установяват при проверка по [чл. 37, ал. 4 от ЗПЗП](#).

(2) Максимално допустимата за подпомагане площ по интервенцията е в размер на 50 ха и не повече от 5 ха за вид земеделска култура съгласно [приложение № 6](#).

(3) Алинея 2 не се прилага за кандидати за подпомагане, които са висши училища и научни организации или образователни организации по [чл. 18, т. 1 от Закона за професионалното образование и обучение](#).

(4) Земеделският стопанин предоставя до 30 юли на ДФЗ чрез СЕУ информация за заявените за подпомагане земеделски парцели за съответната година и копие на документа по ал. 1, т. 3 и 4 и [чл. 53, ал. 1, т. 3](#).

(5) Когато при отглеждането на даден сорт е необходим чужд подходящ опрашител от същия вид култура, площта, заета от допустимия сорт, не трябва да заема по-малко от 80 на сто от площта на земеделския парцел.

Раздел VI.

Опазване на местни породи (автохтонни), важни за селското стопанство

Чл. 54. (1) Земеделските стопани, кандидатстващи по интервенцията, са допустими, когато са собственици на подпомаганите животни, които са идентифицирани и вписани в система за идентификация и регистрация на животните съгласно [чл. 30, ал. 2, т. 3 от ЗПЗП](#).

(2) Земеделските стопани поемат доброволен многогодишен ангажимент по интервенцията с продължителност от 3 последователни години. Периодът по изречение първо започва да тече от началото на годината на подаване на заявлението за подпомагане.

(3) В периода по ал. 2 земеделските стопани не намаляват броя на животните под броя на одобрените животни от съответния вид и порода, с които са започнали многогодишния ангажимент, освен при:

1. загуба на животни, резултат от кражба;
2. при смърт от болест;
3. при смърт вследствие на нападение от хищници;
4. становище за негодността на животното за използване за развъдна дейност от съответната развъдна организация или от Изпълнителната агенция по селекция и репродукция в животновъдството (ИАСРЖ) с препоръка за реализиране на животното за клане - месо, или за продажба на друга животновъдна ферма.

(4) В случаите по [чл. 3 от Регламент \(ЕС\) 2021/2116](#), засягащи броя на животните, заявени за подпомагане, земеделските стопани до края на тригодишния си ангажимент могат да продължат изпълнението на ангажимента си с броя на отглежданите животни от същия вид и порода след настъпване на обстоятелствата, ако броят им е по-малък от този, за който са поели ангажимент.

Чл. 55. (1) Заявените животни по интервенцията са допустими, когато:

1. са породи, вписани в ИИС на БАБХ по [чл. 51, ал. 3 от ЗВД](#) съгласно [приложение № 2](#);
2. се отглеждат от земеделския стопанин най-малко 80 дни от деня, следващ последния ден за подаване на заявленията за подпомагане;
3. е издаден зоотехнически сертификат от съответната развъдна организация, доказващ произхода им;
4. са идентифицирани в съответствие с изискванията на [ЗВД](#).

(2) Издадените документи за произход по ал. 1, т. 3 се представят от земеделския стопанин при проверка на място от дирекция "Технически инспекторат" на ДФЗ.

Чл. 56. (1) Земеделските стопани спазват развъдната програма за съответната порода на развъдната организация.

(2) Земеделските стопани отглеждат свине от източнобалканската порода съгласно изискванията на [Наредба № 6 от 2007 г. за условията и реда за пасищно отглеждане на свине от източнобалканската порода и нейните кръстоски](#) (ДВ, бр. 29 от 2007 г.).

(3) При загуба на животни вследствие на клане, продажба, смърт или кражба земеделските стопани представят в ДФЗ до 80 дни от деня, следващ последния ден за подаване на заявленията за подпомагане/плащане, копие от документ, който удостоверява причината за загубата на животните, както следва:

1. становище за негодността на животното за използване за развъдна дейност от съответната развъдна организация или ИАСРЖ с препоръка за реализиране на животното за месо или за продажба на друга животновъдна ферма;
2. при смърт от болест - документ от официален ветеринарен лекар (аутопсионен документ);
3. при смърт вследствие на нападение от хищници - документ, издаден от държавно горско стопанство и/или от директора на дирекция на национален парк, в зависимост от това, кой стопанисва територията, на която се е случило нападението;
4. при кражба - протокол от съответното подразделение на Министерството на вътрешните работи.

(4) Държавен фонд "Земеделие" не отпуска финансово подпомагане за животно, за което е предоставена информация по ал. 3.

Чл. 57. (1) Министърът на земеделието и храните може да утвърди със заповед методология за определяне на праговете на застрашеност в зависимост от рисковия статус на местните застрашени породи животни в съответствие с условията в Стратегическия план.

(2) В зависимост от прага на застрашеност на съответната порода министърът на земеделието и храните може да определи различни нива на подпомагане до размерите, определени в [чл. 32, ал. 6](#).

Раздел VII.

Традиционни практики за сезонна паша (пасторализъм)

Чл. 58. (1) Дейността по извършване на сезонна паша по интервенцията се изпълнява на планински пасища в обхвата на:

1. териториите на националните паркове с обособени зони за извършване на сезонна паша на селскостопански животни съобразно годишните планове за паша и събиране на сено, издавани ежегодно от дирекциите на националните паркове "Рила", "Пирин" и/или "Централен Балкан";

2. териториите на природни паркове с обособени зони за извършване на регулирана паша на селскостопански животни съгласно приетите планове за управление.

(2) Земеделските стопани спазват изискванията за натоварване на пасищните системи, за които са им предоставени географски цифрови данни по ал. 4 и разрешителни за паша, с гъстота от 0,3 до 0,4 ЖЕ/ха, освен когато със съответните документи или данни компетентният орган не е предвидил различна норма на натоварване на заявените за подпомагане постоянно затревени площи.

(3) Земеделските стопани спазват режимите, определени в плановете за управление, и нормите на натоварване на пасищата, одобрени от дирекциите на националните и природните паркове.

(4) В съответствие с [чл. 23 от ЗПЗП](#) дирекциите на националните паркове предоставят ежегодно на ДФЗ географски цифрови данни за разчертаните пасищни райони и пасищата в тях, в които е допустимо извършването на дейността от лицата, включени в заповедите за разрешаване на ползване съгласно годишния план за пашата и ползване на сено в съответствие с плана за управление на съответния парк.

(5) В данните по ал. 4 не се включват:

1. площите, попадащи в токовища на глухар или в буфер от 1 км около местата на токуване;

2. територии (тревни и храстово-тревни съобщества) около малки водни обекти (под 0,1 ха) със стоящи води, които се подхранват от дъждовни води и снеготопене.

(6) Земеделските стопани предоставят в ДФЗ чрез СЕУ в срок до 30 ноември информация и копия на издадените констативни протоколи за извеждане и сваляне на животните.

Чл. 59. (1) Земеделските стопани поемат и спазват доброволен многогодишен ангажимент по интервенцията с продължителност от 3 последователни години. Периодът

по изречение първо започва да тече от началото на годината на подаване на заявлението за подпомагане.

(2) В периода по ал. 1 земеделските стопани извършват сезонна паша със заявените животни върху заявени за подпомагане площи, които могат да варират всяка година.

(3) Земеделският стопанин заявява площта, върху която се извършва пашата, и животните, които извежда на паша, в заявлението за подпомагане или в заявлението за плащане.

(4) Земеделският стопанин, кандидатстващ за подпомагане, е допустим по интервенцията, когато притежава най-малко или 50 овце, или 10 говеда, или комбинация от разрешените видове животни, но не по-малко от 10 ЖЕ от видовете животни, с които е разрешено извършването на паша.

(5) За получаване на плащане за паша с кучета от породите "Каракачанско куче" и/или "Българско овчарско куче" земеделските стопани са длъжни да представят за всяко куче зоотехнически сертификат за произход, издаден от развъдна организация, получила разрешение за дейност по реда на [Закона за животновъдството](#), като придружаващите стадото кучета са най-малко две на брой.

(6) Когато интервенцията се изпълнява на територията на националните паркове, земеделските стопани разполагат и предоставят в ДФЗ със заявлението за подпомагане/плащане копие от годишно разрешително за паша съгласно [чл. 50, т. 5 от Закона за защитените територии](#).

(7) Когато интервенцията се изпълнява на територията на природен парк, земеделските стопани предоставят в ДФЗ документ за съответствие на броя и вида животни с нормите и режимите на утвърдения план за управление, издаден от директора на природния парк.

(8) Земеделските стопани предоставят в срок до 30 юли на ДФЗ чрез СЕУ копия на документите по ал. 7, като посочват номерата на земеделските парцели от ИСАК за съответната кампания.

Чл. 60. (1) Заявените животни и площ по интервенцията са допустими, когато:

1. сезонна паша с животните се извършва на не по-малко от 5 ха;

2. извежданите на паша животни са от видовете, включени в плановете за управление и годишните планове за паша;

3. извежданите на паша животни са собственост на земеделския стопанин и са идентифицирани в системата по [чл. 30, ал. 2, т. 3 от ЗПЗП](#);

4. придвижването на животните по т. 3 до териториите, върху които ще се извършва паша, се удостоверява в Интегрираната информационна система на БАБХ, като се издава ветеринарномедицински документ за придвижване на животните.

(2) Земеделският стопанин не може да бъде одобрен за подпомагане, когато декларира или извежда на паша по-голям брой животни или животни от видове, различни от тези, посочени в разрешителното за паша по [чл. 59, ал. 6](#) и документа по [чл. 59, ал. 7](#).

Чл. 61. (1) Земеделските стопани спазват следните изисквания по управление и задължения, които надхвърлят базовите задължения по [чл. 34, ал. 1](#) и произтичат от поетия доброволен многогодишен ангажимент:

1. спазват изискванията, режимите и нормите на натоварване на пасищата, определени в плановете за управление и одобрени от компетентните органи;

2. извеждат животните на определените пасища 3 месеца от годината в периода май - октомври (90 дни);

3. животните са придружавани от пастир (гледач), ако не се придружават от земеделския стопанин.

(2) Когато дейността се изпълнява с придружаващи стадото кучета за опазване на животните от нападения на хищници, те не трябва да застрашават хора. На всяко куче трябва да е поставена "спъвачка", както и допълнителни обезопасителни средства при необходимост.

(3) При констатирани съмнения за несъответствия на броя животни, изведени на паша, дирекциите на националните и природните паркове и ДФЗ писмено информират БАБХ като орган по официален контрол.

(4) В случай че се установи, че земеделският стопанин е извел по-голям брой животни от разрешените в документа по [чл. 59, ал. 6 или 7](#) за паша, ДФЗ не изплаща финансово подпомагане по интервенцията.

(5) В случай че се установи, че заявено за подпомагане животно не е извеждано на високопланинска паша в съответния национален/природен парк 90 дни или е извеждано в различен период от определения в съответствие с [чл. 62, ал. 3](#), ДФЗ не изплаща финансово подпомагане за него.

Чл. 62. (1) След разработване на допълнителна система за проследяване на движението на животните Министерството на земеделието и храните предоставя на земеделския стопанин по едно устройство на всеки до 50 броя от заявените животни, с което се проследява движението на животните.

(2) При изгубване и/или унищожаване на устройство за проследяване земеделският стопанин уведомява ДФЗ чрез СЕУ и Министерството на земеделието и храните в срок от три дни, като в едномесечен срок е длъжен да възстанови и замени устройството.

(3) Дирекциите на националните и природните паркове могат по всяко време да въведат временни ограничения или преустановят дейности, както и да прекратят пашуването на селскостопански животни, да променят местата за паша, вида животни, нормите за натовареност на пасищата и периода за пашуване и други параметри.

(4) Информацията по ал. 3 се изпраща на ДФЗ в срок от 5 работни дни.

(5) Когато е налице риск от преизпасване на определените територии или съмнения за нарушения на изисквания по интервенцията, тези данни и информация се изпращат до всяка една компетентна структура.

(6) Държавен фонд "Земеделие" предоставя периодично информация за земеделските парцели, заявени по интервенцията, в които въз основа на извършени проверки е констатирано наличие на преизпасвани площи.

Чл. 63. (1) Дирекциите на националните и природните паркове изпращат своевременно информация до БАБХ, когато на територията на съответния парк са:

1. установени идентифицирани животни, които не са придружавани от пастир;

2. констатирани съмнения за несъответствия на броя на животните, изведени на паша от земеделски стопанин.

(2) Когато в случаите по ал. 1 БАБХ констатира нерегламентирано извеждане на животни, за които няма издадено ВМС за придвижване в територията на национален парк, информира незабавно ДФЗ.

(3) Когато при проверка на място ДФЗ установи неспазване на задължения по интервенцията и изисквания съгласно приложение № 9, своевременно информира дирекциите на парковете и БАБХ.

Чл. 64. Информацията от извършените проверки от структурите на управление на парковете се въвежда ежегодно в електронна система на ДФЗ и се отчита при одобряване на финансовата помощ по интервенцията.

Раздел VIII.

Поддържане на местообитанията на червеногушата гъска (*Branta ruficollis*), Кръстат (царски) орел и Египетски лешояд в орнитологични важни места в обработваеми земи

Чл. 65. (1) Земеделските стопани, кандидатстващи по интервенцията, са допустими, когато поемат и спазват доброволен многогодишен ангажимент по интервенцията с продължителност от 5 последователни години. Периодът по изречение първо започва да тече от началото на годината на подаване на заявлението за подпомагане по следните операции:

1. Засяване и отглеждане на есенни зърнено-житни култури в местообитанията на червеногушата гъска на 50% от заявената по дейността площ и с минимум 30% царевица;

2. Превръщане на обработваеми земеделски земи в постоянно затревени площи, в гнездови райони на Кръстат (царски) орел и Египетски лешояд.

(2) За операцията по ал. 1, т. 1 земеделските стопани до изтичане на многогодишния ангажимент спазват задълженията и изискванията по управление на дейностите за съответната операция на едни и същи по размер площи.

(3) За операцията по ал. 1, т. 2 земеделските стопани до изтичане на многогодишния ангажимент спазват задълженията и изискванията по управление на дейностите за съответната операция върху едни и същи площи.

(4) Земеделските стопани по ал. 1, т. 2 предоставят до 30 юли в ДФЗ чрез СЕУ информация и копие от петгодишен план за управление на площите, заявени за подпомагане.

(5) Планът по ал. 4 трябва да е заверен от агроном и да съдържа:

1. земеделската култура, отглеждана в предходните години;

2. нормата и вида на тревните смеси, които ще бъдат използвани;

3. технологията за приложението им или периода, в който ще се извършва сеитбата;

4. номерата от ИСАК на заявените земеделски парцели.

(6) Земеделските стопани до 30 септември предоставят в ДФЗ чрез СЕУ копия на фактури и информация от етикетите и за търговеца, и за производителя, от които са закупени вложените тревни смеси.

(7) В срока на многогодишния ангажимент по ал. 1, т. 2 земеделският стопанин извършва промяна в начина на трайно ползване за съответните имоти съобразно ползването на площите като постоянно затревени.

(8) До края на многогодишния ангажимент Министерството на земеделието и храните включва в слой "Постоянно затревени площи" площите по ал. 7.

Чл. 66. (1) Площта на земеделските парцели, заявени за подпомагане по интервенцията,

е допустима, когато след извършване на проверки е установено, че:

1. кандидатът е заявил най-малко 5 ха, върху които се изпълнява операцията по [чл. 65, ал. 1, т. 1](#) с допустимите земеделски култури, на които се изпълнява операцията по [чл. 65, ал. 1, т. 1](#);

2. кандидатът е заявил най-малко 0,5 ха, върху които се изпълнява операцията по [чл. 65, ал. 1, т. 2](#);

3. отговарят на изискванията по [§ 1, т. 55 от допълнителните разпоредби от ЗПЗП](#).

(2) Заявените през първата година земеделски парцели по операцията по [чл. 65, ал. 1, т. 2](#) са допустими, когато:

1. са ползвани и идентифицирани в ИСАК като обработваема земя от земеделския стопанин в предходните 2 години;

2. не са участвали в ангажимент по направление "Поддържане на местообитанията на Царски орел и Египетски лешояд в обработваеми земи с орнитологично значение" от мярка 10 "Агроекология и климат" от ПРСР 2014 - 2020 г.

Чл. 67. (1) Земеделските стопани при поет многогодишен ангажимент по операцията по [чл. 65, ал. 1, т. 1](#) са длъжни да не:

1. навлизат в земеделския парцел с техника повече от два пъти в периода 30 ноември - 28 февруари;

2. използват и третираат площите с родентициди в периода 15 октомври - 1 март;

3. прибират преди 15 октомври реколтата от 5 на сто от площите, заявени с царевича.

(2) След 15 октомври земеделският стопанин оставя еднократно семена от царевича в количества 40 кг/ха или не прибира реколтата от площите по ал. 1, т. 3.

(3) Земеделският стопанин предоставя на ДФЗ чрез СЕУ неманипулируеми геопозиционирани снимки за изпълнението на изискването по ал. 2.

Чл. 68. (1) Земеделските стопани при поет многогодишен ангажимент по операцията по [чл. 65, ал. 1, т. 2](#) са длъжни да спазват следните изисквания по управление и задължения, които надхвърлят съответните базови задължения по [чл. 34, ал. 1](#) и произтичат от поетия доброволен многогодишен ангажимент по интервенцията за операцията по [чл. 65, ал. 1, т. 2](#):

1. осигуряват засяване на площите с многогодишни тревни смеси и/или с многогодишни житно-бобови тревни смеси до 30 септември на годината;

2. предоставят информация и копия на разходооправдателни документи в ДФЗ чрез СЕУ до 30 октомври на първата година за минималното количество вложени тревни смеси за количество минимум 50 кг/ха.

(2) След първата година земеделските парцели, одобрени за участие в операцията по ал. 1, се заявяват от земеделския стопанин и се поддържат като постоянно затревени площи, които не се разорават в периода на изпълнение на многогодишния ангажимент.

(3) В срока на многогодишния ангажимент по ал. 1, т. 2 земеделският стопанин извършва промяна на предназначението за съответните имоти съобразно ползването на площите като постоянно затревени.

Раздел IX.

Възстановяване и поддържане на деградирани пасищни територии

Чл. 69. (1) Земеделските стопани, кандидатстващи по интервенцията, са допустими, когато поемат и спазват доброволен многогодишен ангажимент по интервенцията с продължителност от 5 последователни години. Периодът по изречение първо започва да тече от началото на годината на подаване на "заявлението за подпомагане".

(2) В периода по ал. 1 земеделските стопани спазват задълженията и изискванията по управление на дейностите върху едни и същи земеделски парцели.

(3) Земеделските стопани, кандидатстващи по интервенцията, трябва да имат план за сеитба, който е изготвен от агроном и е одобрен от специалисти по управление на постоянно затревени площи от Селскостопанската академия - ИПАЗР "Н. Пушкиров", и/или Аграрния университет - Пловдив, и съдържа:

1. дефинирана технология за подсяване;
2. процесите съгласно [чл. 12 от Закона за почвите](#), които протичат на земеделския парцел и водят до частично или пълно нарушаване на една или повече от функциите на почвата в земеделския парцел;
3. основна причина за деградиране на почвата в земеделския парцел, ползването и нормите на натоварване на животински единици на хектар;
4. избраната технология за подсяване и нормата на прилаганите тревни смеси; когато теренът не позволява директна сеитба, същата се извършва ръчно;
5. периодите на извършване на сеитбата през първата година, в които следва да се извършва сеитбата, съответно:

- а) пролетна: при първа възможност, но не по-късно от 15 април;
- б) есенна: при първа възможност, но не по-късно от 15 октомври.

(4) Земеделският стопанин предоставя на ДФЗ чрез СЕУ в срок до 30 юли на първата година на подаване на заявлението за подпомагане информация и копие от плана за сеитба.

Чл. 70. (1) Площта на земеделските парцели, заявени за подпомагане по интервенцията, са допустими, когато след извършване на проверки е установено, че:

1. отговарят на изискванията на [§ 1, т. 55 от допълнителните разпоредби от ЗПЗП](#);

2. за най-малко 80% от площта на заявения земеделски парцел е потвърдено, че е увредена (деградирала) в плана по [чл. 69, ал. 3](#) и/или при извършване на проверки;

3. площите се поддържат и ползват в съответствие с плана по [чл. 69, ал. 3](#);

4. постоянно затревените площи са поддържани чрез паша и са извън обхвата на местата по Натура 2000.

(2) През първата година на подаване на заявление за подпомагане ДФЗ може да не одобри за участие заявените земеделски парцели по интервенцията, когато в резултат от проверки чрез системата по [чл. 30, ал. 2, т. 7 от ЗПЗП](#) се установи, че е извършвана паша на животни или косене.

Чл. 71. (1) Земеделските стопани спазват следните изисквания по управление и задължения, които надхвърлят съответните базови задължения по [чл. 34, ал. 1](#) и произтичат от поетия доброволен многогодишен ангажимент:

1. не използват минерални торове и продукти за растителна защита, с изключение на тези, които са разрешени за използване в биологичното производство;

2. не изграждат нови отводнителни системи;

3. при необходимост земеделският стопанин извършва допълнително косене на плевели, за да се предотврати цъфтежа и разпространението им.

(2) Земеделските стопани декларират и извършват дейности на земеделските парцели така, че към третата година тревното покритие да бъде подобро, а към петата - значително подобро.

(3) Когато състоянието на земеделските парцели по ал. 2 не може да бъде потвърдено чрез системата по [чл. 30, ал. 2, т. 7 от ЗПЗП](#), земеделските стопани могат да предоставят в ДФЗ чрез СЕУ неманипулируеми геопозиционирани снимки.

Раздел X.

Хуманно отношение към животните и антимикробна резистентност

Чл. 72. (1) Земеделските стопани, кандидатстващи по интервенцията, са допустими, когато:

1. спазват доброволно поети едногодишни задължения за извършване по следните дейности по интервенцията:

а) осигуряване на благоприятна жизнена среда/свободна подова площ на животните;

б) осигуряване на свободно отглеждане на открито;

в) намаляване употребата на антимикробни средства;

2. са собственици/ползватели на животновъдните обекти, в които отглеждат заявените за подпомагане животни;

3. всички стопанисвани от тях животновъдни обекти, в които се отглеждат животни от вида ЕПЖ и/или ДПЖ, са регистрирани по реда на [ЗВД](#) и за всеки се спазва забраната по [чл. 139, ал. 1, т. 17 от ЗВД](#);

4. са заявили всички животни от допустимите категории за дейността по ал. 1, т. 1, буква "а", отглеждани в животновъдния обект, отговарящ на изискванията на [чл. 9](#) и [10 от Наредба № 44 от 2006 г. за ветеринарномедицинските изисквания към животновъдните обекти](#) (ДВ, бр. 41 от 2006 г.), наричана по-нататък "Наредба № 44 от 2006 г.";

5. са заявили всички животни от допустимите категории, отглеждани в животновъдния обект, които са включени в схема/план, одобрен от директора на ОДБХ за дейността по ал. 1, т. 1, буква "в" в съответствие с програмата по [чл. 118 от ЗВД](#) и [приложение № 11](#).

(2) Земеделските стопани посочват дейността или комбинация от дейности срещу всяко животно в заявлението за подпомагане.

(3) За всички животни от допустимите категории, отглеждани в заявен животновъден обект, в който се изпълнява дейност по ал. 1, т. 1, буква "а", земеделските стопани осигуряват не по-малко от 15 на сто над минималния задължителен стандарт за свободна подова площ (условия за настаняване на животните) съгласно [приложение № 2 към чл. 9, ал. 1, т. 2](#) и [приложение № 3 към чл. 10, т. 1, буква "а" от Наредба № 44 от 2006 г. за ветеринарномедицинските изисквания към животновъдните обекти](#).

(4) В съответствие с [чл. 23 от ЗПЗП](#) Българската агенция по безопасност на храните предоставя на ДФЗ данни и информация за спазването на изискванията на [ЗВД](#) за животновъдните обекти, стопанисвани от бенефициентите, и осигурената площ в животновъдните обекти по ал. 1.

Чл. 73. (1) Заявените за подпомагане животни по интервенцията трябва да:

1. са идентифицирани в съответствие с изискванията на [ЗВД](#);
2. са въведени в системата по [чл. 30, ал. 2, т. 3 от ЗПЗП](#) и в ИИС на БАБХ;
3. се отглеждат най-малко 60 дни от деня, следващ последния ден за подаване на заявленията за подпомагане;

4. се спазват изискванията за хуманно отношение към животните, предвидени в национална нормативна уредба и в правото на Европейския съюз, за всички отглеждани животни;

5. се изпълняват за всички ЕПЖ и ДПЖ в стопанството на земеделския стопанин ветеринарномедицински мероприятия съгласно програмата по [чл. 118 от ЗВД](#), които е предвидено да се финансират от държавния бюджет;

6. са вписани в системата по [чл. 51, ал. 3](#) и дневника по [чл. 132, ал. 1, т. 13 от ЗВД](#) с извършените мероприятия съгласно програмата по [чл. 118 от ЗВД](#).

(2) Земеделските стопани, кандидатстващи по интервенцията, могат да заменят заявените животни с други животни от същата категория, отговарящи на условията за подпомагане по съответната дейност и направление, към последния ден за подаване на заявления за подпомагане по реда и сроковете в [чл. 18 от Наредба № 3 от 2023 г.](#)

(3) Замяната на животните по ал. 2 се извършва, при условие че ДФЗ все още не е информирал бенефициента за намерението си да извърши проверка на място или след извършена проверка на място, при която не са открити несъответствия на животните, които ще се заменят.

(4) Говеда на възраст под 24 месеца, дребни преживни животни под 12 месеца и биволи под 36 месеца, заявени за подпомагане и напуснали заявения животновъден обект в периода по ал. 1, т. 3, без констатирани други несъответствия, се считат за установени по смисъла на [чл. 77, ал. 1 от ЗПЗП](#), но за тях не се отпуска финансово подпомагане.

Чл. 74. (1) Когато земеделският стопанин заяви за подпомагане дейностите по [чл. 72, ал. 1, т. 1, букви "а" и "б"](#), към заявлението за подпомагане предоставя на ДФЗ

становище, издадено от директора на съответната областна дирекция по местонахождение на животновъдния обект на БАБХ, в което се съдържа информация най-малко за:

1. наличието на сграда/помещение, в която/което се отглеждат заявените животни по дейностите по [чл. 72, ал. 1, т. 1, букви "а" или "б"](#);

2. животновъдния обект, че отговаря на изискванията на [Наредба № 44 от 2006 г.](#);

3. съответните животни, отглеждани в животновъдния обект, са осигурени параметри за вътрешното разпределение на помещенията за отглеждане на животните (в метри) съгласно таблица 1.2 от [приложение № 2 към чл. 9, ал. 1, т. 2 от Наредба № 44 от 2006 г.](#);

4. действителните размери на площта на помещението и двора на животновъдния обект, с които се изпълняват задълженията за спазване на нормите за използвана площ за едно животно в животновъдния обект;

5. информация за броя и вида на отглежданите животни по категории;

6. спазване на задълженията по [чл. 118, ал. 5 от ЗВД](#).

(2) Становището по ал. 1 е по образец, утвърден от изпълнителния директор на БАБХ след съгласуване с изпълнителния директор на ДФЗ.

Чл. 75. (1) Земеделските стопани осигуряват за заявените по дейността по [чл. 72, ал. 1, т. 1, буква "б"](#) животни не по-малко от 160 дни годишно свободно отглеждане на открито, от които 40 дни могат да бъдат на двора и не по-малко от 120 дни за свободно пашуване.

(2) Броят на дните се определя от датите на напускане и пристигане на животните в животновъдния обект, отбелязани в регистъра на животните в животновъдния обект и/или в ИИС на БАБХ, освен с изключението по [чл. 132, ал. 1, т. 3а от ЗВД](#).

(3) Когато животните се извеждат с цел ежедневна паша, земеделският стопанин води дневник, в който се вписват броят на животните по вид и категория с датите на извеждане, идентификационният номер на животните и ЕКАТТЕ на всяко населено място, в чието землище се намират площите, на които се извършва пашата.

(4) Дневникът по ал. 3 се заверява от регистрирания ветеринарен лекар в началото и в края на периода на извеждане.

(5) Земеделските стопани, заявили дейността по [чл. 72, ал. 1, т. 1, буква "б"](#), удостоверяват извършената паша по ал. 3 с декларация и опис по образец, утвърден от изпълнителния директор на ДФЗ.

(6) Дневникът по ал. 3, декларацията и описът по ал. 5 се подават в периода от 1 до 31 декември в годината на кандидатстване чрез СЕУ и/или в съответната ОД на ДФЗ по постоянен адрес на земеделския стопанин - физическо лице, или адрес на управление на земеделския стопанин - юридическо лице или едноличен търговец, лично или чрез упълномощено с нотариално заверено пълномощно лице.

Чл. 76. (1) Пашата на заявените животни по дейността по [чл. 72, ал. 1, т. 1, буква "б"](#) се извършва в периода между 15 март и 15 ноември при спазване на гъстота на животинските единици на цялата пасищна площ от стопанството, на която се извършва пашата в периода на извършване на дейността, до не повече от 2 ЖЕ/хектар.

(2) Площите по ал. 1 трябва да са заявени и допустими по интервенцията "Основното подпомагане на доходите за устойчивост (ОПДУ)", уредена в [Наредба № 3 от 2023 г.](#)

(3) Държавен фонд "Земеделие" проверява в системата по [чл. 30, ал. 2, т. 7 от ЗПЗП](#) извършването на пашата по ал. 1.

(4) След разработване на система за проследяване на движението на животните Министерството на земеделието и храните предоставя на земеделския стопанин по едно устройство на всеки до 50 броя от заявените животни, с което се проследява движението на животните.

Чл. 77. (1) Земеделските стопани, заявили дейността по [чл. 72, ал. 1, т. 1, буква "в"](#), изпълняват програмата за превенция и контрол на значимите заболявания.

(2) Земеделските стопани, заявили дейността по [чл. 72, ал. 1, т. 1, буква "в"](#), прилагат към заявлението за подпомагане схема или план по [чл. 72, ал. 1, т. 5](#) за профилактичните мероприятия, които ще се извършват от регистрирания ветеринарен лекар, сключил договор за ветеринарномедицинско обслужване на съответния животновъден обект за болестите съгласно [приложение № 11](#).

(3) В схемата или плана по ал. 1 се включва информация за:

1. списък на болестите, срещу които ще се провежда допълнителна ваксинация в съответствие с програмата по [чл. 118 от ЗВД](#);

2. брой, вид, категория на животните, отглеждани в животновъден обект на земеделския стопанин, за които е предвидено да се прилагат мерките и ваксините за съответната болест;

3. схемите за прилагането и сроковете за изпълнението им спрямо съответните категории допустими животни, отглеждани от земеделския стопанин.

(4) Земеделският стопанин заявява за подпомагане всички отглеждани животни от категории съгласно [приложение № 11](#) и одобрения/ата план или схема по ал. 2.

(5) Извършваните дейности не са допустими и не могат да бъдат финансирани, когато попадат в обхвата на мерките, предвидени в програмата по [чл. 118 от ЗВД](#) от Националната програма за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болестите по животните, включително зоонозите, финансирани от държавния бюджет.

(6) Държавен фонд "Земеделие" отказва финансова помощ за установените животни по смисъла на [чл. 77, ал. 1 от ЗПЗП](#), за които в схемата или плана по ал. 2 е предвидено поставянето на ваксина след края на периода по [чл. 73, ал. 1, т. 3](#), но същите не се отглеждат от земеделския стопанин след посочения срок.

(7) Всички извършени мероприятия (ваксинации и лабораторнодиагностични изследвания) на видовете животни, подлежащи на идентификация, се въвеждат в ИИС на БАБХ и се съхраняват като записи в дневника по [чл. 132, ал. 1, т. 13 от ЗВД](#).

Глава шеста. **ПРЕКРАТЯВАНЕ НА АНГАЖИМЕНТИТЕ**

Чл. 78. (1) В съответствие с [чл. 3 от Регламент \(ЕС\) 2021/2116](#) в случаите на непреодолима сила и извънредни обстоятелства ДФЗ прекратява многогодишния

ангажимент по съответната интервенция и не се изисква частично или пълно възстановяване на получената от бенефициента финансова помощ.

(2) Случаите на непреодолима сила и извънредни обстоятелства се съобщават в писмена форма на ДФЗ от земеделския стопанин или от друго упълномощено от него лице, или от неговите правоприемници в рамките на 15 работни дни от датата на настъпване.

(3) Доказателствата по ал. 2 и документите, издадени от компетентен административен орган, се предоставят на ДФЗ от бенефициента или упълномощеното от него лице, или неговите правоприемници в рамките на 10 работни дни от най-късната дата на съответните документи.

Чл. 79. (1) В случай че бенефициентите не приемат изменения на изискванията и стандартите по [чл. 34, ал. 2](#), с които се завишават други задължения по съответната интервенция, уведомяват ДФЗ за несъгласието си да изпълняват новите условия в срок от 20 работни дни от датата на публикуването им на [интернет страницата](#) на Министерството на земеделието и храните, съответно от датата на обнародването им в "Държавен вестник", без да възстановяват получените до момента годишни плащания по интервенцията, когато уведомлението е одобрено от ДФЗ, като са недопустими за подпомагане в годината на подаване на заявлението.

(2) Когато земеделските стопани не уведомят ДФЗ в срока по ал. 1 за несъгласието си да изпълняват новите условия, те продължават да изпълняват поетите многогодишни ангажименти съгласно новите условия.

Глава седма.

ПРОВЕРКИ ПО ЧЛ. 70 ОТ ЗАКОНА ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ПРОИЗВОДИТЕЛИ

Раздел I.

Административни проверки в рамките на ИСАК

Чл. 80. (1) Държавен фонд "Земеделие" извършва предварителни административни проверки на декларираните данни, като въз основа на резултатите от тях извежда насочващи предупреждения, чрез които бенефициентът да получи помощ при идентифицирането на потенциалните случаи на неспазване на условията за допустимост, ангажиментите и другите задължения и да подаде правилно заявление.

(2) Държавен фонд "Земеделие" предоставя и включва в заявлението за подпомагане наличната информация в съответствие с [чл. 5 и 6 от Регламент за изпълнение \(ЕС\) 2022/1173](#) с цел правилното и надеждно управление на интервенциите по [чл. 3, ал. 1](#) и за да гарантира правилното докладване относно показателите за крайния продукт и показателите за резултатите, посочени в [чл. 66, параграф 2 от Регламент \(ЕС\) 2021/2116](#).

(3) В съответствие с [чл. 6 от Регламент за изпълнение \(ЕС\) 2022/1173](#) бенефициентът продължава да носи отговорност за заявлението за подпомагане/плащане и за точността на предадената информация.

(4) Въз основа на резултатите от проверките чрез системата по [чл. 30, ал. 2, т. 7 от ЗПЗП](#) ДФЗ съобщава на бенефициентите информацията по [чл. 10, параграф 8 от Регламент за изпълнение \(ЕС\) 2022/1173](#) чрез системата по [чл. 30, ал. 2, т. 6 от ЗПЗП](#) и им

осигурява възможност да внесат изменения в заявленията за подпомагане/плащане или да представят допълнителни доказателства.

(5) Заявленията за подпомагане/плащане могат да бъдат изменени или да бъдат изцяло или частично оттеглени от бенефициента при условията на [чл. 7 от Регламент за изпълнение \(ЕС\) 2022/1173](#) и [Наредба № 4 от 2023 г.](#)

Чл. 81. (1) Предвидените в [чл. 70 от ЗПЗП](#) административни проверки, включително проверки чрез системата по [чл. 30, ал. 2, т. 7 от ЗПЗП](#) и проверки на място се извършват от ДФЗ по такъв начин, че осъществяваният контрол да осигурява разумна увереност по отношение на ефективността, ефикасността и икономичността на операциите, надеждността на отчетността, опазването на информацията, предотвратяването, разкриването и коригирането на последиците на измами и нередности, както и последващите действия във връзка с тези измами и нередности и подходящото управление на рисковете, свързани със законосъобразността и редовността на извършените разходи, като се вземат предвид многогодишният характер на интервенциите, както и естеството на съответните плащания.

(2) Контролът, осъществяван от ДФЗ, може да включва различни проверки, както и изпълнението на всякакви политики и процедури за постигане на целите, посочени в ал. 1 и задълженията по [чл. 9 от Регламент \(ЕС\) 2021/2116](#).

(3) Държавен фонд "Земеделие" извършва административни проверки съгласно утвърдени процедури, които обхващат набор от проверими показатели/елементи за спазването на условията за допустимост, многогодишните ангажименти и другите задължения по интервенциите по [чл. 3, ал. 1](#) от страна на бенефициента.

Чл. 82. (1) Административните проверки, включително кръстосаните проверки, позволяват осъществяването на контрол, чрез който ДФЗ обхваща всички елементи, които могат и е целесъобразно да бъдат контролирани чрез административни проверки.

(2) Проверките по ал. 1 гарантират, че:

1. условията за допустимост, изискванията по управление на многогодишните ангажименти, ангажиментите и другите задължения по съответната интервенция са изпълнени;

2. заявлението за подпомагане/плащане е пълно и представено в срок и подкрепящите документи са били представени и доказват допустимостта;

3. има съответствие с поетите дългосрочни ангажименти.

Чл. 83. (1) Заявлението за подпомагане/плащане може да бъде изменено или оттеглено изцяло или частично при условията на [чл. 7 от Регламент за изпълнение \(ЕС\) 2022/1173](#) в сроковете, определени в [чл. 14 от Наредба № 4 от 2023 г.](#)

(2) За установени неспазвания, засягащи условия за подпомагане, които не могат да се проверяват чрез системата за мониторинг на площ, кандидатите за подпомагане могат да извършат изменения или оттегляния, или корекция на заявлението по всяко време след неговото подаване, но не по-късно от 10 октомври на годината на кандидатстване, при условие че не са били информирани, че:

1. ще им бъде извършена проверка на място;

2. при извършване на проверка на място, която не е била предварително обявена, е открито неспазване;

3. чрез административни проверки е установено неспазване, засягащо условия за подпомагане.

(3) Измененията по ал. 1 и 2 не могат да бъдат добавяни в заявлението на нови площи и/или животни и/или пчелини в заявена интервенция и заявяване за подпомагане на нова интервенция, операция или дейност.

Чл. 84. (1) При административните проверки и проверките на място на допустимостта, изискванията по управление и задълженията и съответните базови задължения по [чл. 34, ал. 1](#) се вземат под внимание предполагаемите случаи на неспазване, докладвани от други административни органи или установени при извършване на проверки по други интервенции.

(2) Освен ако е предвидено друго в правото на Европейския съюз, когато административните проверки или проверките на място във връзка с интервенциите по [чл. 31 от Регламент \(ЕС\) 2021/2115](#) или предварителните условия по [чл. 12 от Регламент \(ЕС\) 2021/2115](#) могат да засегнат задължения на земеделския стопанин по интервенциите по [чл. 3, ал. 1](#), резултатите от тези проверки се отчитат с цел предприемане на последващи действия по отношение на предоставяне на плащането.

Чл. 85. (1) Държавен фонд "Земеделие" извършва ежегодна оценка на резултатите от административните проверки и проверките на място, за да се установи дали някои констатирани проблеми или несъответствия могат да породят риск за други подобни операции или интервенции, бенефициери или други органи или административни структури и контролни органи.

(2) При оценката се установява необходимостта от коригиращи и превантивни действия.

Чл. 86. (1) Проверките, включително кръстосаните проверки, обхващат всички елементи, които е възможно и целесъобразно да бъдат контролирани с административни проверки.

(2) Освен ако е предвидено друго в правото на Европейския съюз, административните проверки, извършвани от ДФЗ, трябва да гарантират най-малко:

1. заявлението за подпомагане или заявлението за плащане да е пълно и да е подадено в съответния срок и когато е приложимо, са предоставени необходимите документи и информация, удостоверяващи допустимостта на подпомагането преди одобрението на финансовата помощ за интервенцията;

2. да е налице спазване на многогодишните ангажменти/дългосрочните задължения, когато е приложимо;

3. да са изпълнени условията за допустимост, изискванията по управление в многогодишния ангажмент и другите задължения по интервенцията;

4. разходите за интервенциите, отпуснати на бенефициента по [чл. 9 от Регламент \(ЕС\) 2021/2116](#), са направени в съответствие с приложимите правила на правото на Европейския съюз.

(3) Извършените разходи от ДФЗ трябва да отговарят на съответния докладван показател за краен продукт.

(4) Разходите за интервенциите по [чл. 3, ал. 1](#), финансирани по линия ЕЗФРСР, не подлежат на друго финансиране от бюджета на Европейския съюз.

Раздел II.

Кръстосани проверки и посещения на място

Чл. 87. (1) Когато е целесъобразно, административните проверки включват кръстосани проверки, които обхващат автоматизирано съпоставяне на данните от заявленията за подпомагане/плащане през определена година на кандидатстване с данните в системите по [чл. 30, ал. 2 от ЗПЗП](#), като включват най-малко:

1. декларираните земеделски парцели, за да се избегне многократно отпускане на една и съща финансова помощ/подпомагане по отношение на една и съща календарна или референтна година и да се предотврати всяко неправомерно кумулиране на помощ, отпусната съгласно свързаните с площ интервенции;

2. предотвратяване на двойно заявяване на една и съща площ от различни земеделски стопани в рамките на една и съща календарна година;

3. проверки, извършвани от ДФЗ, за принадлежността на площи от земеделските парцели към географски слоеве, използвани в ИСАК, и многогодишните ангажименти към площта;

4. декларираните животни посредством системата по [чл. 30, ал. 2, т. 3 от ЗПЗП](#), за да се провери допустимостта за финансовата помощ и/или подпомагането и да се избегне неправомерно многократно отпускане на една и съща помощ и/или подпомагане по отношение на една и съща календарна или референтна година.

(2) Данните за наличието на неспазване, получени в резултат на кръстосани проверки, могат да се проследят от ДФЗ чрез други подходящи административни процедури и, при необходимост, чрез проверка на място.

(3) Кръстосаните проверки могат да включват и други автоматизирани проверки спрямо наличната информация от национални електронни регистри, бази данни и предоставена информация от други административни органи.

Чл. 88. Проверките на място могат да бъдат извършени и чрез посещения на място, допълващи проверките по [чл. 64, ал. 1, т. 2 и 3 от Наредба № 3 от 2023 г.](#), когато интерпретирането на данните или други относими доказателства, включително доказателства, представени от бенефициента по искане на ДФЗ, не дават резултати, които биха позволили по удовлетворителен за ДФЗ начин да се направят категорични заключения относно допустимостта или, когато е приложимо, правилния размер на площта, която е обект на административните проверки или проверките на място.

Раздел III.

Проверки на място в рамките на интегрираната система за контрол

Чл. 89. (1) С проверките на място може да се проверява спазването на условията за допустимост, изискванията по управление и ангажименти и други задължения по съответната интервенция, за която е избран даден бенефициент.

(2) Продължителността на проверките на място и периодът на извършване са определени съобразно изпълняваните дейности по интервенциите по [чл. 3, ал. 1](#) и ограничени до минималния необходим период от време.

(3) Когато някои условия за допустимост, ангажименти и други задължения могат да бъдат проверени единствено през конкретен период от време, проверките на място може да изискват допълнителни посещения на по-късна дата.

(4) В случаите по ал. 3 проверките на място се координират по такъв начин, че броят и продължителността на такива посещения при един бенефициент да са ограничени до необходимия минимум.

(5) Проверките на място на бенефициенти, изпълняващи многогодишни ангажименти, могат да бъдат извършвани предварително преди подаване на заявление за плащане.

(6) Държавен фонд "Земеделие" може да извърши частичен подбор на контролната извадка преди крайния срок за подаване на заявления. Тя се допълва, след като бъдат подадени всички съответни заявления за помощ или заявления за плащане.

Чл. 90. (1) Проверките на място може да се обявяват чрез СЕУ, при условие че това не е в разрез с тяхната цел или ефективност. Обявяването е в сроковете, определени в [чл. 65 от Наредба № 3 от 2023 г.](#)

(2) Освен това, ако не е предвидено друго в правото на Европейския съюз, и когато законодателството, приложимо по отношение на актове и стандарти, свързани с предварителните условия по [чл. 12 от Регламент \(ЕС\) 2021/2115](#), изисква проверката на място да не се обявява, правилата по ал. 1 и 2 се прилагат и в случай на проверки на място, свързани с проверките за спазване на предварителните условия.

Чл. 91. (1) Където е целесъобразно, проверките на място могат да се извършват едновременно с всички други проверки.

(2) Проверките на място се разпределят в рамките на годината въз основа на анализ на рисковете, свързани с различните задължения по съответната интервенция по [чл. 3, ал. 1](#).

Раздел IV.

Брой проверки и подбор на заявления за проверки на място

Чл. 92. (1) Заявления за подпомагане или земеделски стопани, за които е установено, че не са допустими или не отговарят на условията за одобрение за участие в съответната интервенция към момента на подаване на заявлението или след извършените административни проверки за одобрение за участие в интервенциите, не се включват в контролната съвкупност/извадка.

(2) Подборът на контролната съвкупност/извадката се извършва, така че:

1. между 20 и 25 на сто от контролната съвкупност от бенефициентите се подбират на случаен принцип;

2. оставащият брой бенефициенти в контролната извадка се подбират въз основа на анализ на риска;

3. констатациите, установени при извършване на проверките по [чл. 70, ал. 1 от ЗПЗП](#) през предходната референтна година от изпълняваните многогодишни ангажименти, се вземат предвид при анализа на риска.

Чл. 93. (1) Контролната съвкупност/извадка по [чл. 92, ал. 1](#) на ежегодно извършваните проверки на място по отношение на финансова помощ за интервенции, базирани на площ, обхваща най-малко:

1. три на сто от всички бенефициенти, кандидатстващи по съответната интервенция;

2. пет на сто от декларираните площи по интервенции по [чл. 3, ал. 1, т. 1, 3, 4, 6, 7 и 8](#);

3. петнадесет на сто от декларираните площи, декларирани с трайни/многогодишни насаждения по интервенциите по [чл. 3, ал. 1, т. 3 и 4](#);

4. петнадесет на сто от всички площи, за които се прилага операция 2 от интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 7](#).

(2) Контролната съвкупност по [чл. 92, ал. 1](#) на ежегодно извършваните проверки на място по отношение на финансова помощ, основаваща се на животни, обхваща най-малко:

1. пет на сто от всички бенефициенти, кандидатстващи по съответната интервенция;

2. пет на сто от всички животни, за които се кандидатства за финансово подпомагане по интервенциите по [чл. 3, ал. 1, т. 5, 6 и 9](#).

(3) Контролната съвкупност/извадка по [чл. 92, ал. 1](#) на ежегодно извършваните проверки на място по отношение на финансова помощ по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 2](#) е най-малко 5 на сто от земеделските стопанства.

Чл. 94. (1) Когато броят на бенефициентите, подлежащи на проверки на място, надвишава минималния брой на бенефициентите по [чл. 93](#), процентът на избраните на случаен принцип бенефициенти в извадката не трябва да надвишава 25 на сто.

(2) За да се спазят изискванията за минималния брой проверки, може да се използва един и същ бенефициент, при условие че това няма отражение върху ефективността на подбора на съответните извадки, подбрани въз основа на риска.

Чл. 95. (1) Въз основа на резултатите от проверките на място, ефективността на анализа на риска и оценката по [чл. 85, ал. 1](#) ДФЗ може да намали дела на извършваните проверки до не по-малко от 1 на сто.

(2) Въз основа на резултатите от извършените проверки и оценката по [чл. 85, ал. 1](#) ДФЗ може да предложи промени в процентите на намаления съгласно [приложение № 12](#).

Чл. 96. (1) Ефективността на анализа на риска се оценява и актуализира годишно, където е приложимо, чрез:

1. сравняване на резултатите по отношение на разликата между декларираната площ и установената площ в основаната на риска и подбраната на случаен принцип извадка;

2. сравняване на резултатите по отношение на разликата между декларираните животни и установените животни в основаната на риска и подбраната на случаен принцип извадка;

3. отчитане на конкретната ситуация и където е приложимо, изменението на релевантността на рисковите фактори;

4. отчитане на естеството на неспазването, което може да доведе до увеличаване на броя на проверките.

(2) На служителя, извършващ проверката на място, се осигуряват данни и информация за причините, поради които е избран всеки бенефициент, и предоставената информация във връзка с изпълняваните задължения по интервенцията.

(3) Когато при проверките на място се констатира значително неспазване в контекста на дадена интервенция, ДФЗ увеличава съответно процента на бенефициентите, които да бъдат проверени на място през следващата година за съответната интервенция.

(4) Държавен фонд "Земеделие" може да реши да намали минималното ниво на проверките на място, извършвани всяка календарна година, когато процентът на грешките в случайната извадка, проверена на място, не надвишава 2 на сто през предходните две финансови години.

Раздел V.

Елементи на проверките на място

Чл. 97. (1) Проверките на място обхващат:

1. животни и пчелини в стопанството на бенефициента, заявени за подпомагане по някои от интервенциите по [чл. 3, ал. 1](#);

2. измерване на площта при необходимост и проверката на условията за допустимост, изискванията по управление на дейността в многогодишните ангажименти и всички базови задължения, които бенефициентът трябва да изпълнява, по отношение на площта и животните, декларирани от бенефициента съгласно изпълняваните дейности по интервенцията.

(2) Проверката на условията за допустимост, включително измерването на площта на земеделските парцели, на многогодишните ангажименти и другите задължения на земеделските парцели в рамките на проверката на място може да бъде ограничена до подбрана на случаен принцип извадка, която може да бъде увеличена при установени неспазвания на проверените парцели.

Чл. 98. Когато някои от условията за допустимост, изискванията по управление на дейността в многогодишните ангажименти или други задължения за земеделските парцели не могат да бъдат адекватно проверени при ограничаване на проверките до подбрана на случаен принцип извадка по [чл. 97, ал. 2](#), се изготвя допълнителна, основана на риска извадка, позволяваща проверка на тези условия, ангажиментите или други задължения.

Чл. 99. (1) С проверките на място се проверява дали са изпълнени условията за допустимост, ангажиментите и другите задължения, като проверките обхващат животни, за

които са подадени заявления за плащане по интервенциите, свързани с животни по [чл. 3, ал. 1](#), които подлежат на проверка.

(2) Най-малко 50 на сто от минималния брой проверки на място се разпределят в определените периоди за извършване на дейностите по интервенциите или периода на задържане на заявените животни.

(3) Проверките на място включват най-малко:

1. проверки на наличните в стопанството животни, за които са подадени заявления за плащане, и когато е приложимо, проверки дали заявените животни отговарят на условията за подпомагане и са вписани в регистрите, и системата по [чл. 30, ал. 2, т. 3 от ЗПЗП](#);

2. коректността и съгласуваността на вписванията в регистъра и уведомлениата в ИИС на БАБХ въз основа на извадка от удостоверителни документи, като сертификати, паспорти на животните, документи за движение и извършени ветеринарномедицински мероприятия, когато е необходимо;

3. дали всички животни са идентифицирани със съответните средства за идентификация, снабдени, ако е приложимо, с паспорти на животните или документи за движение, и дали са вписани в регистъра и са надлежно обявени в ИИС на БАБХ.

Чл. 100. (1) За всяка проверка на място се изготвя доклад за проверката, който дава възможност да се прегледат детайлите на извършените проверки и да се направят заключения относно спазването на условията за допустимост, изискванията по управление на дейностите за многогодишните ангажименти и другите задължения. Когато е приложимо, в доклада се посочват най-малко:

1. проверените интервенции в заявлението за плащане;

2. присъстващите лица;

3. проверените земеделски парцели, измерените земеделски парцели, включително, когато е приложимо, резултатите от измерванията за всеки измерен земеделски парцел и използваните измервателни методи;

4. дали бенефициерът е бил уведомен предварително за проверката, и ако е така, какъв е бил срокът на предварителното уведомление;

5. данни за конкретните мерки за контрол, които трябва да се предприемат във връзка с отделните интервенции, включени в заявлението за плащане на бенефициера.

6. данни за допълнителните мерки за контрол, които трябва да се предприемат;

7. данни за всички установени случаи на неспазване, които биха могли да изискват взаимно уведомяване с оглед на други интервенции и/или законоустановените изисквания за управление, съгласно ръководството по [чл. 55, ал. 2 от ЗПЗП](#) и стандартите за добро земеделско и екологично състояние съгласно заповедта по [чл. 55, ал. 1 от ЗПЗП](#);

8. данни и информация за всички установени случаи на неспазване, които биха могли да изискват последващи действия през следващите години;

9. броят и видът установени животни и когато е приложимо, идентификационни номера на животните, вписвани в регистъра на животните в животновъдния обект и в ИИС на БАБХ за животни, и всички проверени удостоверителни документи, резултатите от проверките и когато е приложимо, конкретни забележки относно отделни животни и/или идентификационният им код.

(2) На бенефициента се дава възможност да подпише доклада в съответствие с [чл. 26б, ал. 4 от ЗПЗП](#).

Чл. 101. (1) Докладът по [чл. 100, ал. 1](#) може да се предоставя на бенефициента чрез СЕУ.

(2) Когато проверяваният земеделски стопанин не приема доклада по ал. 1, може да изпрати чрез СЕУ възражения до ДФЗ в 14-дневен срок от уведомяването.

(3) Възраженията по ал. 2 се разглеждат в едномесечен срок, след което земеделските стопани се уведомяват за резултатите в срок до 5 работни дни чрез СЕУ.

Чл. 102. Когато при проверки на място се установят случаи на неспазване на разпоредби на друго приложимо право на Европейския съюз или актове на националната нормативна уредба, тази информация от доклада за проверка се изпраща своевременно на органите, отговорни за прилагането на законодателството.

Чл. 103. (1) В съответствие с [чл. 72 от Регламент \(ЕС\) 2021/2116](#) извършваните ежегодно административни проверки от ДФЗ на заявленията за подпомагане/плащане се допълват от проверки на място, които могат да се извършват дистанционно с използване на технологии, за да се направи заключение относно допустимостта на поисканата финансова помощ по съответната интервенция.

(2) Държавен фонд "Земеделие" може да извърши проверки на място в случаите, когато съответните доказателства, включително доказателствата, представени от бенефициента в резултат на проведената комуникация, не позволяват да се направи заключение относно допустимостта на поисканата финансова помощ.

Раздел VI.

Контрол за спазване на изискванията на предварителните условия

Чл. 104. (1) Системата за контрол на предварителните условия служи за проверка на спазването на задълженията, установени в дял III, глава I, раздел 2 от [Регламент \(ЕС\) 2021/2015](#), от бенефициентите по интервенциите по [чл. 3, ал. 1](#).

(2) За прилагането на системата за контрол и санкции във връзка с предварителните условия се използва ИСАК по глава трета от [ЗПЗП](#), като се прилагат намаления в съответствие с дял IV, глава IV от [Регламент \(ЕС\) 2021/2116](#), глава III от [Делегиран регламент \(ЕС\) 2022/1172](#) и [чл. 55, ал. 2 от ЗПЗП](#).

(3) Контролът на предварителните условия се осъществява от следните компетентни контролни органи:

1. специализираните контролни органи, които носят отговорността за извършване на контрол и проверки по спазването на законоустановените изисквания за управление съгласно ръководството по [чл. 55, ал. 2 от ЗПЗП](#) и стандартите за добро земеделско и екологично състояние съгласно заповедта по [чл. 55, ал. 1 от ЗПЗП](#);

2. Държавен фонд "Земеделие", който носи отговорността за определяне на административните санкции, намаления и откази.

Глава осма.

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ОТКАЗ ЗА ИЗПЛАЩАНЕ, НАМАЛЕНИЯ НА

ПЛАЩАНИЯТА И ОТТЕГЛЯНЕ НА ИЗПЛАТЕНАТА ФИНАНСОВА ПОМОЩ

Раздел I.

Отказ и намаления на плащанията

Чл. 105. (1) Плащанията се изчисляват въз основа на площите/животните/пчелините в стопанства, за които е установено, че са допустими по време на административните проверки, включително, където е приложимо, и чрез системата по [чл. 30, ал. 2, т. 7 от ЗПЗП](#), и/или проверките на място, извършвани от ДФЗ.

(2) Без да се засягат санкциите и намаленията, предвидени в правото на Европейския съюз и националното законодателство, намаленията, отказите и оттеглянията се прилагат за установените случаи на неспазване от страна на бенефициента на условията за допустимост, изискванията по управление, многогодишните ангажименти и други задължения.

Чл. 106. (1) Държавен фонд "Земеделие" отказва финансово подпомагане, когато земеделският стопанин:

1. не отговаря на изискванията на [чл. 4](#); или
2. не е изпълнил изискванията на [чл. 5](#) или [10](#).

(2) Държавен фонд "Земеделие" отказва финансово подпомагане, когато земеделският стопанин или упълномощеното от него лице да присъства на проверка на място възпрепятства извършването ѝ.

Чл. 107. Държавен фонд "Земеделие" отказва финансово подпомагане по съответната интервенция или операция по [чл. 3, ал. 1, т. 1 - 8](#) или дейност по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 9](#), когато е констатирано едно от следните несъответствия:

1. земеделският стопанин е заявил интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 1](#) и не е изпълнил разпоредбата на [чл. 40](#);
2. земеделският стопанин е заявил съответната операция по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 2](#) и не е изпълнил някоя от разпоредбите на [чл. 43, 44, 45](#) и [46](#);
3. земеделският стопанин е заявил интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 3](#) и не е изпълнил разпоредбата на [чл. 49](#);
4. земеделският стопанин е заявил интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 4](#) и не е спазил разпоредбата на [чл. 52](#);
5. земеделският стопанин е заявил интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 6](#) и:
  - а) не е спазил някоя от разпоредбите на [чл. 60](#) или [чл. 61, ал. 1, т. 1](#); или
  - б) не е предоставен документ по [чл. 58, ал. 6, чл. 59, ал. 6 и/или 7](#); или
  - в) се установи по-малък брой/ЖЕ от допустимия, описан в [чл. 59, ал. 4](#); или
  - г) се установи, че броят и видът животни, извеждани на сезонна паша, не съответстват на вписаните в издаденото разрешително за извършване на паша по [чл. 50 от ЗЗТ](#) и/или в документа, издаден от директора на природния парк;
6. земеделският стопанин е заявил интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 7](#) и не е спазил разпоредбата на [чл. 65](#);

7. земеделският стопанин е заявил интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 8](#) и не е спазил разпоредбата на [чл. 69](#);

8. земеделският стопанин е заявил интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 9](#) и:

а) не е спазил някои от разпоредбите и условията, приложими към всички заявени животни по съответната дейност по раздел X; или

б) земеделският стопанин не спазва нормативните изисквания за хуманно отношение към животните в животновъдни обекти, в които се изпълнява съответната дейност от интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 9](#) през годината; или

в) земеделският стопанин не спазва изискванията по [чл. 22, ал. 3](#);

9. земеделският стопанин не е спазил изискването на [чл. 14, ал. 2](#);

10. земеделският стопанин не е предоставил информация или документи по [чл. 17, ал. 1](#);

11. земеделският стопанин е подал заявление за доброволен отказ по [чл. 18](#);

12. земеделският стопанин не отговаря на условията за допустимост по съответната интервенция;

13. размерът на намаленията е равен или по-голям от заявеното плащане;

14. установи, че не са налични финансови средства по [чл. 67 от ЗПЗП](#);

15. е констатирано някое от обстоятелствата по [чл. 24](#);

16. установи, че не са изпълнени условията по [чл. 45, ал. 1, т. 3](#).

Чл. 108. Държавен фонд "Земеделие" отказва финансово подпомагане за площи, животни или стопанства с пчелини в годината на подаване на заявленията за плащане, когато установи едно от следните несъответствия:

1. площ на заявен за подпомагане парцел, животни или пчелини са оценени като неотговарящи на условията за допустимост при проверките, извършвани по [чл. 70 от ЗПЗП](#);

2. за една и съща площ на заявен за подпомагане парцел са подадени две или повече заявления и застъпването на площи не е отстранено;

3. едно и също животни е налично в подадени две или повече заявления за подпомагане или заявления за плащане;

4. след изискване на допълнителна информация такава не бъде предоставена в указания срок;

5. площите не отговарят на изискванията по [чл. 21](#);

6. площта е извън допустимия териториален обхват на прилагане на съответната интервенция или попада в защитени територии по [чл. 5, т. 1 и 4 от ЗЗТ](#);

7. площта попада в защитена територия по [чл. 5, т. 2 от ЗЗТ](#), с изключение на заявената по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 6](#);

8. животното не отговаря на условията за допустимост по съответната интервенция;

9. животни, заявени по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 9](#), отглеждани в животновъдните обекти, които не са регистрирани или не отговарят на изискванията на [ЗВД](#);

10. заявените пчелини не отговарят на условията за допустимост по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 2](#);

11. не са спазени съответните базови задължения по [чл. 34, ал. 1](#) относими към установените площи, животни, пчелини или стопанство;

12. не отговарят на условията за одобрение за участие в многогодишен ангажимент;

13. на заявен за подпомагане парцел по интервенциите по [чл. 3, ал. 1, т. 1, 3, 4, 7 или 8](#), на който при извършена проверка се установи земеделска култура или сорт, различни от заявените;

14. на заявен за подпомагане парцел по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 1](#), за която не са спазени изискванията на [чл. 25, ал. 5](#);

15. е констатирано неспазване на базовите задължения по [чл. 34, ал. 1](#) за съответните установени площи, животни или пчелини в стопанство;

16. площ на заявен за подпомагане парцел по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 3](#), за която не са спазени изискванията на [чл. 49](#) или [50](#);

17. площ на заявен за подпомагане парцел по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 4](#), за която не са спазени някои от изискванията на [чл. 52](#) или [53](#);

18. заявено за подпомагане животно по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 5](#) не отговаря на някое от изискванията на [чл. 54, 55](#) или [56](#);

19. за заявено за подпомагане животно по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 6](#) не е спазил [чл. 61, ал. 1, т. 2](#) и/или [чл. 61, ал. 5](#);

20. площ на заявен за подпомагане парцел по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 7](#), за която не е спазено изискването на [чл. 67](#) или [чл. 68, ал. 2 и/или 3](#);

21. съответните площи, животни или пчелини в стопанство не отговарят на условията за допустимост по съответната интервенция.

Чл. 109. (1) Държавен фонд "Земеделие" отказва финансово подпомагане по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 3](#) за площите, с които се надвишават изискванията по [чл. 50, ал. 2](#).

(2) Държавен фонд "Земеделие" отказва финансово подпомагане по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 4](#) за площите, с които се надвишават изискванията по [чл. 53, ал. 2](#).

Чл. 110. (1) Финансовата помощ по интервенцията за календарната година на констатацията и за следващата календарна година може да се откаже, когато се установи в две последователни години неспазване на всички базови задължения по [чл. 34, ал. 1](#) съгласно [приложение № 9](#), засягащи над 50 на сто от заявените за подпомагане площи, животни или стопанство с пчелни семейства по съответната дейност от интервенцията или са установени изкуствено създадени условия за получаване на подпомагане.

(2) При умишлено неспазване на задължения от бенефициента същият се изключва от всички плащания и от всички начини за оказване на подкрепа по интервенциите по [чл. 3, ал. 1](#) за годината на констатацията и следващата.

Чл. 111. (1) Държавен фонд "Земеделие" намалява размера на плащането по интервенциите по [чл. 3, ал. 1](#) със сумата за установените площи и/или животни при прилагане на [чл. 76 и/или 77 от ЗПЗП](#), за които се установи, че не са спазени условия по [чл. 34, ал. 1](#) и други задължения съгласно [приложение № 9](#).

(2) Държавен фонд "Земеделие" прилага намалението на плащането, уредено в [чл. 82, ал. 1 от Наредба № 3 от 2023 г.](#), по отношение на всички интервенции.

(3) Държавен фонд "Земеделие" намалява размера на плащането по интервенциите по [чл. 3, ал. 1, т. 1 - 8](#), когато установи, че земеделският стопанин, заявил

подпомагане по реда на наредбата, не спазва изискванията по управление и задълженията по съответната интервенция, различни от допустимия размер на установената площ, броя на установените животни или допустимите пчелини, с които се извършва дейността в съответствие с [приложение № 12](#).

(4) Държавен фонд "Земеделие" намалява размера на плащането по интервенциите по [чл. 3, ал. 1](#), когато установи, че бенефициентът не спазва законоустановените изисквания за управление съгласно ръководството по [чл. 55, ал. 2 от ЗПЗП](#) и стандартите за добро земеделско и екологично състояние съгласно заповедта по [чл. 55, ал. 1 от ЗПЗП](#).

Раздел II. Оттегляне на изплатената финансова помощ

Чл. 112. (1) Държавен фонд "Земеделие" може да предприеме действия по възстановяване/оттегляне на получената финансова помощ по съответната интервенция в съответствие с [чл. 59 от Регламент \(ЕС\) 2021/2116](#) и [чл. 69, ал. 1, т. 5 от ЗПЗП](#), когато:

1. в случаите по [чл. 10](#) по отношение на прехвърлителя и приобретателя;
2. когато установени неспазвания на условията за допустимост, изискванията по управление и задълженията по съответните дейност и интервенция, които засягат плащания в предходни години;
3. не са спазени изискванията, свързани с дългосрочността на изпълнявания многогодишен ангажимент по отношение на някое от задълженията на земеделския стопанин, както и някое от задълженията по съответната операция или интервенция за площите, отглежданите животни или пчелни семейства по [чл. 5, чл. 40, ал. 2 и/или 3, чл. 43, ал. 3 и/или 4, чл. 49, ал. 2 и/или 3, чл. 52, ал. 2 и/или 3, чл. 54, ал. 2 и/или 3, чл. 59, ал. 1, чл. 65, ал. 2, 3 и/или 7, чл. 68, ал. 2 и/или 3](#) или [чл. 69, ал. 1 и/или 2](#);
4. установи, че земеделският стопанин не е спазил задължението по [чл. 12, ал. 3](#);
5. установи, че не е спазено изискване по [чл. 65, ал. 7 или 8](#);
6. установи, че земеделският стопанин не изпълнява задълженията по доброволно поетия многогодишен ангажимент по интервенция по [чл. 3, ал. 1, т. 1 - 8](#).

(2) Оттеглянията се прилагат и за вече изплатените суми за същата интервенция през предходните години.

(3) Когато се установи недължимо изплатена финансова помощ, тогава ДФЗ предприема действия в съответствие с [чл. 73 от ЗПЗП](#).

Глава девета. РЕД ЗА НАЛАГАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИ САНКЦИИ И НАМАЛЕНИЯ И ЗАДЪЛЖЕНИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С ИЗГОТВЯНЕ НА ДОКЛАДИ И ОЦЕНКИ ПРИ ПРИЛАГАНЕТО

Раздел I. Ред за налагане на административни санкции

Чл. 113. (1) Сумата на плащането, която се предоставя на бенефициент по дадена интервенция, се определя от ДФЗ въз основа на условията, установени в [ЗПЗП](#) и Стратегическия план и националното законодателство по отношение на съответната интервенция и резултатите от проверките по [чл. 70 от ЗПЗП](#).

(2) По интервенциите в [чл. 3, ал. 1](#) отказите, намаленията на плащанията и санкциите по [чл. 76](#) и [77 от ЗПЗП](#) се прилагат в следната последователност:

1. сумата, получена в резултат на прилагане на [чл. 76](#) или [77 от ЗПЗП](#);
2. сумата, получена в резултат на прилагането на т. 1, служи за основа при изчисляването на сумата на отказите, когато ДФЗ установи неспазване на базовите задължения по [чл. 34, ал. 1](#);

3. сумата, получена в резултат на прилагането на т. 2, служи за основа при изчисляването на сумата на намаленията при неспазване на изискванията по управление и задълженията по интервенциите съгласно [приложение № 12](#);

4. сумата, получена в резултат на прилагането на т. 3, служи за основа при изчисляването на евентуални намаления, които трябва да бъдат приложени при закъснение в подаването на заявление и/или информацията и документите към него съгласно [Наредба № 4 от 2023 г.](#);

5. сумата, получена в резултат на прилагането на т. 4, служи за основа при изчисляването на евентуални намаления, които трябва да бъдат приложени по [чл. 55, ал. 3 от ЗПЗП](#).

Раздел II.

Задължения във връзка с изготвянето на доклади и оценки при прилагането

Чл. 114. (1) Държавен фонд "Земеделие" осигурява надеждни данни за годишния доклад за качеството на изпълнението, изготвя и представя резултатите от оценката на качеството, посочена в [чл. 69, параграф 6](#) и [чл. 70, параграф 2 от Регламент \(ЕС\) 2021/2116](#), под формата на доклади във формат, годен за подаване на електронни информационни системи, чрез които се осигурява обмен на информация, документи и придружаващи данни с Европейската комисия.

(2) Държавен фонд "Земеделие" извлича информацията, необходима за управлението на интервенциите, от източници на данни, които са на разположение на публичната администрация, като информацията може да бъде събирана и в съответствие с [чл. 23 от ЗПЗП](#).

Чл. 115. (1) Държавен фонд "Земеделие" гарантира, че заявлението за подпомагане съдържа цялата информация, необходима за извличане на данни, които са от значение за правилното докладване относно показателите за крайния продукт и показателите за резултатите, посочени в [чл. 66, параграф 2 от Регламент \(ЕС\) 2021/2116](#), по отношение на интервенциите, включени в заявлението за подпомагане.

(2) До края на стопанската година ДФЗ предоставя на Управляващия орган на Стратегическия план данни и информация за използваните количества посевен и посадъчен материал от подпомаганите сортове, търговците и производители, от които е закупен, и заявената площ за всеки допустим за подпомагане сорт.

Чл. 116. (1) Държавен фонд "Земеделие" може да изиска от земеделските стопани всички необходими документи, свързани с изпълнението на интервенциите по [чл. 3, ал. 1](#) и предоставяне на финансовото подпомагане по тях.

(2) Документите по ал. 1 се представят в срок до 15 дни от датата, на която земеделските стопани са получили искането от ДФЗ.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "[Завършено средно икономическо образование със земеделска насоченост](#)" е завършено средно образование по специалността 3451203 "Земеделско стопанство".

2. "[Завършено средно образование в областта на селското стопанство или ветеринарната медицина](#)" е завършено средно образование по специалностите 6210101 и 6210302 "Полевъдство", 6210102, 6210303 и 6211101 "Зеленчукопроизводство", 6210103, 6210304 и 6211102 "Трайни насаждения", 6210104 и 6210305 "Селекция и семепроизводство", 6210105, 6210306 и 6211103 "Тютюнопроизводство", 6210106 "Гъбопроизводство", 6210307 и 6211104 "Гъбопроизводство и билки, етеричномаслени и медоносни култури", 6210107 "Растителна защита и агрохимия", 6210308 "Растителна защита", 6210201 и 6210901 "Лозаровинарство", 6210406 "Пчеларство и бубарство", 6210507 и 6211206 "Пчеларство", 6210601 "Земеделец", 6210602 "Производител на селскостопанска продукция", 6210603 "Управление на растениевъдни и животновъдни ферми", 6210701 и 6210801 "Механизация на селското стопанство", 6400101 "Ветеринарен техник", 6400201 "Ветеринарен лаборант" и 8510101 "Екология и опазване на околната среда".

3. "[Очевидна грешка](#)" е грешка в декларираните дейности в подаденото заявление за подпомагане, призната от ДФЗ, въз основа на цялостна преценка на конкретния случай и при условие че кандидатът е действал добросъвестно. Не могат да бъдат очевидни грешки: всички грешки и несъответствия, резултат от предварителните проверки по [чл. 80, ал. 1](#); непосочването в заявлението на интервенция, операция или код на дейността съгласно [приложение № 1](#); непосочване на земеделски парцел, животно или пчелин; грешки, свързани с площта, декларираната земеделска култура или сорт на посочен земеделски парцел в заявлението за подпомагане, както и такива, свързани с правното основание за ползване на земеделска земя.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. През 2023 г. срокът по:

1. [чл. 23, ал. 3, т. 3](#), [чл. 40, ал. 1, т. 3](#), [чл. 49, ал. 1](#), [чл. 50, ал. 3](#), [чл. 52, ал. 1](#), [чл. 54, ал. 4](#), [чл. 59, ал. 8](#), [чл. 65, ал. 4](#) и [чл. 69](#) е 30 август 2023 г.

2. [чл. 73, ал. 1, т. 3](#) е до 5.09.2023 г.

§ 3. През 2023 г. дейността по [чл. 72, ал. 1, т. 1, буква "в"](#) няма да се прилага.

§ 4. Становището по [чл. 74, ал. 1](#) през 2023 г. се предоставя до 30 август 2023 г.

§ 5. Наредбата се издава на основание [чл. 67](#) във връзка с [чл. 70, ал. 2 от ЗПЗП](#).

§ 6. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Приложение № 1 към [чл. 15](#)

Кодове на дейностите по интервенциите по [чл. 3, ал. 1](#)

Име на интервенцията	Операция/действие	Код на дейност
Подпомагане отглеждането на сортове, устойчиви към климатични условия чрез практики за интегрирано производство	Подпомагане отглеждането на сортове, устойчиви към климатични условия чрез практики за интегрирано производство	АЕИ 1
Насърчаване на естественото опрашване	Осигуряване на опрашване в планински райони и защитени зони от мрежата Natura 2000 (стационарни пчелини)	АЕИ 3.1
	За предоставяне на услугата по опрашване чрез преместване и временно разполагане на пчелни семейства (подвижно пчеларство)	АЕИ 3.2
Насърчаване използването на култури и сортове, устойчиви към климатичните условия	Насърчаване използването на култури и сортове, устойчиви към климатичните условия:	АЕИ 4
Опазване на застрашени от изчезване местни сортове, важни за селското стопанство	Опазване на застрашени от изчезване местни сортове, важни за селското стопанство	АЕИ 5
Опазване на местни породи (автохтонни), важни за селското стопанство	Опазване на местни породи (автохтонни), важни за селското стопанство	АЕИ 6
Традиционни практики за сезонна паша (пасторализъм)	стадо без кучета от допустимите породи	АЕИ 7.1
	стадо с кучета от допустимите породи	АЕИ 7.2
Поддържане на местообитанията на червогушата гъска (<i>Branta ruficollis</i>), Кръстат (царски) орел и Египетски лешояд в	Засяване и отглеждане на есенни зърнено-житни култури в местообитанията на червогушата гъска на 50 % от заявената по дейността площ и с минимум 30 % царевица	АЕИ 8.1

орнитологични важни места в обработваеми земи	Превръщане на обработваеми земеделски земи в постоянно затревени площи, в гнездови райони на Кръстат (царски) орел и Египетски лешояд	АЕИ 8.2
Възстановяване и поддържане на деградирани пасищни територии	Възстановяване и поддържане на деградирани пасищни територии	АЕИ 9
Хуманно отношение към животните и антимикробна резистентност	Хуманно отношение към животните - на закрито	ХЖ-АМР 1
	Хуманно отношение към животните - на открито	ХЖ-АМР 2
	Хуманно отношение към животните - АМР	ХЖ-АМР 3
	Хуманно отношение към животните - комбинация между дейност на открито и дейност на закрито	ХЖ-АМР 1+2
	Хуманно отношение към животните - комбинация между дейност на закрито и дейност АМР	ХЖ-АМР 1+3
	Хуманно отношение към животните - комбинация между дейност на открито и дейност АМР	ХЖ-АМР 2+3
	Хуманно отношение към животните - комбинация между дейност на открито, на закрито и дейност АМР	ХЖ-АМР 1+2+3

Приложение № 2 към чл. [22, ал. 1, т. 3](#)

Списък на застрашените от изчезване породи

1.	Българско сиво говедо
2.	Искърско говедо
3.	Родопско късорого говедо
4.	Българско родопско говедо
5.	Българско червено говедо
6.	Българско кафяво говедо
7.	Българско сименталско говедо

8.	Българска Мурра (бивол)
9.	Каракачанска овца
10.	Копривщенска овца
11.	Сакарска овца
12.	Котленска овца
13.	Местна старозагорска овца
14.	Местна карнобатска овца
15.	Тетевенска овца
16.	Западностаропланинска овца
17.	Брезнишка овца
18.	Софийска (елимпелинска) овца
19.	Средностаропланинска овца
20.	Среднородопска овца
21.	Медночервена шуменска овца
22.	Дъбенска овца
23.	Реплянска овца
24.	Бяла маришка овца
25.	Вакла маришка овца
26.	Североизточнобългарска тънкорунна овца
27.	Карнобатска тънкорунна овца
28.	Тракийска тънкорунна овца
29.	Старопланински цигай
30.	Родопски цигай
31.	Странджанска овца
32.	Свищовска овца
33.	Плевенска черноглава овца
34.	Калоферска дългокосместа коза
35.	Местна дългокосместа коза (малашевски тип)
36.	Българска виторога дългокосместа коза
37.	Местна дългокосместа коза
38.	Източнобалканска свиня
39.	Дунавска бяла свиня
40.	Каракачански кон
41.	Източнобългарски кон
42.	Дунавски кон

43.	Плевенски кон
44.	Български тежковозен кон

Приложение № 3 към [чл. 25, ал. 5, т. 1](#)

Сортове зърнено-житни култури и слънчоглед

Вид култура	Сорт	Сортоподдържащ институт
ЗИМНИ ЗЪРНЕНО-ЖИТНИ КУЛТУРИ WINTER CEREALS		
Зимна обикновена пшеница/Winter common wheat - <i>Triticum aestivum subsp. aestivum</i>	Венка 1 - /Venka 1	ИЗС, Русе
	Дунавия/Dunaviya	ИЗС, Русе
	Бул Победа/Bul Pobeda	ИРГР, Садово
	ИРГР Фермер/IRGR Fermer	ИРГР, Садово
	Гизда/Gizda	ИРГР, Садово
	Никибо/Nikibo	ИРГР, Садово
	Сашец/Sashez	ИРГР, Садово
	Надита/Nadita	ИРГР, Садово
	Блан/Blan	ИРГР, Садово
	Божана/Bozhana	ДЗИ, Г. Тошево
	ГТП Драгана/GTW Dragana	ДЗИ, Г. Тошево
	Енола/Enola	ДЗИ, Г. Тошево
	Лазарка/Lazarka	ДЗИ, Г. Тошево
	Мерилин/Merillin	ДЗИ, Г. Тошево
	Пчелина/Pchelina	ДЗИ, Г. Тошево
	Фани/Fani	ДЗИ, Г. Тошево
	Косара/Kosara	ДЗИ, Г. Тошево
Миряна/Mriyana	Институт по земеделие - Карнобат	
Твърда пшеница/Durum Wheat - <i>Triticum turgidum subsp. durum</i>	Предел/Predel	ИПК, Чирпан
	Прогрес/Progress	ИПК, Чирпан
	Хеликс/Heliks	ИПК, Чирпан

Вид култура	Сорт	Сортоподдържащ институт
	Сая/Saya	ИПК, Чирпан
	Реядур/Reyadur	ИПК, Чирпан
	Северина/Severina	ДЗИ, Г. Тошево
Ечемик - Barley - <i>Hordeum vulgare</i> L.		
Зимен двуреден ечемик/Winter 2-row barley	Орфей/Orpheu	ИЗ, Карнобат
	Лардея/Lardeya	ИЗ, Карнобат
	Кубер/Kuber	ИЗ, Карнобат
	Одисей/Odisey	ИЗ, Карнобат
	ИЗ Сайра/IZ Sayra	ИЗ, Карнобат
	Дария/Dariya	ИЗ, Карнобат
	Захир/Zahir	ИЗ, Карнобат
	ГТЕ Ахат/GTE Ahat	ДЗИ, Г. Тошево
Зимен многореден ечемик/Winter 6-row barley	Земела/Zemela	ИЗ, Карнобат
	Алексан/Alekssan	ИЗ, Карнобат
	Тангра/Tangra	ДЗИ, Г. Тошево
Тритикале/Triticale - <i>Triticosecale Wittm. ex A. Camus</i>	Респект/Respekt	ДЗИ, Г. Тошево
	Добруджанец/Dobrudzhanets	ДЗИ, Г. Тошево
	Дони 52/Doni 52	ДЗИ, Г. Тошево
	Борислав/Borislav	ДЗИ, Г. Тошево
Зимен овес (Овес - Oat - <i>Avena sativa</i> L.) Winter	Кехлибар/Kehlibar	ИЗ, Карнобат
ПРОЛЕТНИ ЗЪРНЕНО-ЖИТНИ КУЛТУРИ SPRING CEREALS		
Пролетен фуражен ечемик/Spring fodder Barley - <i>Hordeum vulgare</i> L.	Венера/Venera	ИЗ, Карнобат
Овес/Oat - <i>Avena sativa</i> L.	Алекси/Aleksi	ИЗС, Русе

Приложение № 4 към [чл. 25, ал. 5, т. 3](#)

Оптимални разходни норми (на ха) на допустимите зърнено-житни култури и слънчоглед, заявени за подпомагане по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 1](#)

Вид култура	Оптимална гъстота по вид култура
Зимна обикновена пшеница	450 - 600 кълняеми семена на 1 м ² или 200 - 240 кг/ха
Твърда пшеница	400 - 600 кълняеми семена на 1 м ² или 220 - 280 кг/ха
Зимен двуреден ечемик	400 - 450 кълняеми семена на 1 м ² или 160 - 180 кг/ха
Зимен многореден ечемик	400 - 500 кълняеми семена на 1 м ² или 160 - 200 кг/ха
Тритикале	550 - 650 кълняеми семена на 1 м ² или 220 - 260 кг/ха
Зимен овес	500 - 600 кълняеми семена на 1 м ² или 150 - 180 кг/ха
Пролетен фуражен ечемик	550 - 600 кълняеми семена на 1 м ² или 200 - 240 кг/ха
Овес	450 - 600 кълняеми семена на 1 м ² или 140 - 180 кг/ха
Царевица	От 15 до 22 кг/ха
Слънчоглед	4 - 8 кг/ха

Приложение № 5 към [чл. 25, ал. 6, т. 1](#)

Списък на култури и сортове, устойчиви към климатичните условия

Вид култура	Сорт	Сортоподдържащи лица
ТРАЙНИ НАСАЖДЕНИЯ/ПЛОДОВЕ/PERMANENT CROPS		
Семкови овощни видове/Pome fruit species		
Ябълка/Ябълка - Apple - <i>Malus domestica</i> Mill.	Флорина	ИЗ, Кюстендил; ИО, Пловдив
	Бухавица	ИЗ, Кюстендил
	Тетовка	ИЗ, Кюстендил
	Зимна Бананова	ИЗ, Кюстендил
	Златна резистентна	ИЗ, Кюстендил
	Бесапара	ИЗ, Кюстендил
	Марлена	ИЗ, Кюстендил
	Мартиника	ИЗ, Кюстендил

Вид култура	Сорт	Сортоподдържащи лица
	Сияна	ИЗ, Кюстендил
	Елегия	ИЗ, Кюстендил
	Горана	ИЗ, Кюстендил
	Грени Смит	ИО, Пловдив
	Фуджи	ИО, Пловдив
Костилкови овощни видове/Stone fruit species		
Слива/Plum - <i>Prunus domestica</i> L.	Стенлей	ИО, Пловдив; ИЗ, Кюстендил
	Чачанска лепотица	ИО, Пловдив
	Сирма	ИО, Пловдив
	Пагане	ИО, Пловдив
Череша - Cherry - <i>Prunus avium</i> L.	Ван	ИО, Пловдив; ИЗ, Кюстендил
	Бигаро Бюрла	ИО, Пловдив
	Дроганова жълта	ИЗ, Кюстендил
	Регина	ИЗ, Кюстендил; ИО, Пловдив
	Козерска	ИЗ, Кюстендил
	Стефания	ИЗ, Кюстендил
	Данелия	ИЗ, Кюстендил
	Дима	ИЗ, Кюстендил
	Алекстон	ИЗ, Кюстендил
	Кордия	ИО, Пловдив
	Ърли лори	ИО, Пловдив
Вишна - Sour Cherry - <i>Prunus cerasus</i> L.	Хейманов рубин	ИЗ, Кюстендил
	Нефрис	ИЗ, Кюстендил
	М 15	ИО, Пловдив
Праскова - Peach - <i>Prunus persica</i> (L.) Batsch	Редхейвън	ИО, Пловдив
	Глоухейвън	ИО, Пловдив
	Ласкава	ИО, Пловдив
ОРЕХОПЛОДНИ ВИДОВЕ/NUT-BEARING SPECIES		

Вид култура	Сорт	Сортоподдържащи лица
Орех - Walnut - <i>Juglans regia</i> L.	Извор 10	ИО, Пловдив
	Шейново	ИО, Пловдив
Малина (<i>Rubus idaeus</i> L.)	Херитидж/Heritage	
Ягода (<i>Fragraria</i> L.)	Зенга Зенгана/Senga Sengana	
ЛОЗА/VINE - <i>Vitis vinifera</i> L.		
Десертни лози (Table grape)	Дружба/Druzhba	ИЛВ, Плевен
	Гарант/Garant	ИЛВ, Плевен
	Брестовица	
	Наслада/Naslada	ИЛВ, Плевен
	Плевен/Pleven	ИЛВ, Плевен
	Плевенски фаворит/Plevenski favorit	ИЛВ, Плевен
	Супер ран Болгар/Super ran bolgar	ИЛВ, Плевен
	Мискет плевенски/Misket plevenski	ИЛВ, Плевен
	Милана/Milana	ИЛВ, Плевен
	Мечта/Mechta	ИЛВ, Плевен
	Найден/Nayden	ИЛВ, Плевен
	Йоанна/Yoanna	ИЛВ, Плевен
	Миро/Miro	ИЛВ, Плевен
	Русалка	
	Русалка 3/Rousalka 3	ИЛВ, Плевен
	Неделчев VI-4 (Хибрид VI-4)/Nedelchev VI-4 (Hybrid VI-4)	ИЛВ, Плевен
	Тангра/Tangra	ИЗС, Русе
	Зорница/Zornitsa	ИЗС, Русе
	Мискет русенски/Misket rusenski	ИЗС, Русе
	Ранно без семе/Ranno bez seme	ИЗС, Русе
	Сияна/Siyana	ИЗС, Русе

Вид култура	Сорт	Сортоподдържащи лица
	Русенско без семе/Rusensko bez seme	ИЗС, Русе
	Ряхово/Ryahovo	ИЗС, Русе
	Велика/Velika	ИЗС, Русе
	Приста/Prista	ИЗС, Русе
ЗЕЛЕНЧУКОВИ КУЛТУРИ/VEGETABLE PLANT SPECIES		
Градински грах - Pea - <i>Pisum sativum</i> L.	Марси/Marsi	ИЗК, Пловдив
Градински фасул - <i>Phaseolus vulgaris</i> L.	Еврос/Evros	ИЗК, Пловдив
Домати - Tomato - <i>Solanum lycopersicum</i> L.	Алено сърце/Aleno sartse	ИЗК, Пловдив
	Розово сърце/Розово сърце	ИЗК, Пловдив
	Пауталия/Pautaliya	ИЗК, Пловдив
	Прометей/Prometey	ИЗК, Пловдив
	ИЗК Аля/ИЗК Аля	ИЗК, Пловдив
Пипер - Chili or Pepper - <i>Capsicum annuum</i> L.	Ивайловска капия/Ivaylovska kapiya	ИЗК, Пловдив
	Джулюнска шипка/Dzhulyunska shipka	ИЗК, Пловдив
	Сиврия 600/Sivria 600	ИЗК, Пловдив
Краставици- Cucumber - <i>Cucumis sativus</i> L.	Тони/Tony	ИЗК, Пловдив
	Тереза/Tereza	ИЗК, Пловдив
	Гергана/Gergana	ИЗК, Пловдив
Пъпеш - Melon - <i>Cucumis melo</i> L.	Победител/Pobeditel	ИЗК, Пловдив
	Хибрид 1/Hibrid 1	ИЗК, Пловдив
	Хибрид 15/Hibrid 15	
Зеле главесто бяло - White cabbage - <i>Brassica oleracea</i> L. var. <i>capitata</i> L.	Пълдинер/Paldiner	ИЗК, Пловдив
	Кьосе 17/Kyose 17	ИЗК, Пловдив

Вид култура	Сорт	Сортоподдържащи лица
	Балкан/Balkan	ИЗК, Пловдив
	Пазарджишко подобreno 16/Pazardzhishko podobreno 16	ИЗК, Пловдив
БИЛКИ		
Маточина	Мелиса - 2	ИРЕМК, Казанлък
Обикновена шипка	Пловдив 1	ИРЕМК, Казанлък
Салвия	Тракийка	ИРЕМК, Казанлък
Мащерка	Слава	ИРЕМК, Казанлък

Приложение № 6 към [чл. 25, ал. 7, т. 1](#)

Списък на застрашените от изчезване местни сортове, важни за селското стопанство

Вид култура	Сорт	Сортоподдържащи лица
ТРАЙНИ НАСАЖДЕНИЯ		
Череша (<i>Prunus avium</i> L.)	Черна конявска	ИЗ - Кюстендил
	Победа	ИЗ - Кюстендил
	Българска хрущялка	ИЗ - Кюстендил
	Кюстендилска хрущялка	ИЗ - Кюстендил
	Мизия	ИЗ - Кюстендил
	11 Май	ИО - Пловдив
	Переста белвица	ИЗ - Кюстендил
	Черна едра	"СИ ФРУТС" - ЕООД
Ябълка (<i>Malus domestica</i> Mill.)	Айвания	ИЗ - Кюстендил; ИО - Пловдив
	Червената ябълка Маришница	ИПЖЗ - Троян
	Бялата ябълка	ИПЖЗ - Троян

Вид култура	Сорт	Сортоподдържащи лица
	Кожеста ренета	ИПЖЗ - Троян
	Жълт Белфльор	ИПЖЗ - Троян; ИЗ - Кюстендил
	Стефанка	ИПЖЗ - Троян
	Карастоянка	ИЗ - Кюстендил; ИО - Пловдив
	Кандиле	ИЗ - Кюстендил
	Кичовка	ИЗ - Кюстендил
	Циганка	ИЗ - Кюстендил
	Лимонка	ИЗ - Кюстендил
	Петровка	"СИ ФРУТС" - ЕООД
Слива (<i>Prunus domestica</i> L.)	Форма кюстендилска Власковско	ИПЖЗ - Троян
	Форма кюстендилска 1/18	ИПЖЗ - Троян
	Форма 1 от групата на Тетевянката	ИПЖЗ - Троян
	Форма 2 от групата на Тетевянката	ИПЖЗ - Троян
	Едроплодна кюстендилска	ИПЖЗ - Троян
	Балева слива	ИПЖЗ - Троян
	Едра трънкослива	ИПЖЗ - Троян
	Кюстендилска синя слива	ИЗ - Кюстендил
	Изобилие	ИЗ - Кюстендил
	Ранна синя слива	"СИ ФРУТС" - ЕООД
	Габровка	ИПЖЗ - Троян
Круша (<i>Pyrus communis</i> L.)	Стамболка	ИЗ - Кюстендил
	Водник	ИЗ - Кюстендил
	Зимна масловка	ИЗ - Кюстендил
Дюля (<i>Cydonia oblonga</i> Mill.)	Пазарджишка ябълковидна	"Жужа Комерс" - ЕООД, "СИ ФРУТС" - ЕООД
Праскова (<i>Prunus persica</i> (L.) Batsch)	Юлска едра	ИО - Пловдив
	Петричка	ИО - Пловдив
	Сливенска компотна	"Жужа Комерс" - ЕООД, "СИ ФРУТС" - ЕООД

Вид култура	Сорт	Сортоподдържащи лица
Кайсия (<i>Prunus armeniaca</i> L.)	Роксана	ОСКЗ - Силистра, ИО - Пловдив, "СИ ФРУТС" - ЕООД
	Силистренска късна	ОСКЗ - Силистра
	Фестивална	ОСКЗ - Силистра
	Албена	"СИ ФРУТС" - ЕООД
	Силистренска компотна	"Жужа Комерс" - ЕООД, "СИ ФРУТС" - ЕООД
	Късна ряховска	"СИ ФРУТС" - ЕООД
Бадем (<i>Prunus dulcis</i> (Mill.) D. A. Webb)	Поморие	ОСТНЗ - Поморие, "СИ ФРУТС" - ЕООД
	Аспарух	ОСТНЗ - Поморие, "Жужа Комерс" - ЕООД, "СИ ФРУТС" - ЕООД
	Юбилей	ОСТНЗ - Поморие
	Несебър	ОСТНЗ - Поморие
	Августовски	ОСТНЗ - Поморие
	Черноморец	ОСТНЗ - Поморие
	Десертен	ОСТНЗ - Поморие
	Марково 11	ОСТНЗ - Поморие
	Никитски 584	ОСТНЗ - Поморие
	Никитски 526	ОСТНЗ - Поморие
Смокиня (<i>Ficus carica</i> L.)	Мичуринска 10	ОСТНЗ - Поморие
	Мичуринска 19	ОСТНЗ - Поморие, "Жужа Комерс" - ЕООД, "СИ ФРУТС" - ЕООД
	Ахтопол 17	ОСТНЗ - Поморие
	Поморие 24	ОСТНЗ - Поморие
	Поморие 6	ОСТНЗ - Поморие
	Поморие 1	ОСТНЗ - Поморие
	Созополска	ОСТНЗ - Поморие
Малина (<i>Rubus idaeus</i> L.)	Есенна позлата	Агробиоинститут, София
	Самодива	ИО - Пловдив
	Шопска алена	ИО - Пловдив

Вид култура	Сорт	Сортоподдържащи лица
	Люлин	ИО - Пловдив
Ягода (<i>Fragraria L.</i>)	Биляна	Агробиоинститут, София
	София	Агробиоинститут, София
Лоза (<i>Vitis vinifera L.</i>)	Зарчин	ИЛВ - Плевен
	Диана	ИЛВ - Плевен
	Любимец	ИЛВ - Плевен
	Слава	ИЛВ - Плевен
	Армира	
	Афродита	
	Ахелой	
	Блян	
	Болгар клон 14	
	България	
	Верен	
	Евмолпия	
	Елица	
	Каберне Совиньон клон 12	
	Каберне Совиньон клон 14	
	Кайлъшки мискет	
	Мавруд клон 1	
	Мавруд клон 2	
	Мелник 1300	
	Мелник 55	
	Мелник 82	
	Мелнишки рубин/Рубин мелнишки	
	Мир	
	Надежда	
	Памид клон 1	
	Памид клон 2	
Плевен 1		
Пловдивска малага		

Вид култура	Сорт	Сортоподдържащи лица
	Пловдивски рубин	
	Ран хамбургски мискет	
	Руен	
	Русалка 1	
	Ряхово	
	Сандански мискет	
	Свилена	
	Тракийска слава	
	Черноморски брилянт	
	Шардоне клон 6/48	
ЗЕЛЕНЧУЦИ		
Краставици (<i>Cucumis sativus</i> L.)	Калиопа	ЗП Нихат Ахмед Расим, Фатме Мехмед Хюсеин, Мустафа Юсеин Пехливан, Джейхун Мустафа Пехливан, Фетие Мехмед Ахмед
Пипер (<i>Capsicum annuum</i> L.)	Букетен 50	ИЗК "Марица" - Пловдив
	Български ратунд	ИЗК "Марица", "Флориян" - ООД
	Рибки	"Флориян" - ООД
	Шипка сладка	"Флориян" - ООД
Главесто зеле (<i>Brassica oleracea</i> L. <i>convar. capitata</i> L.)	Пазарджишко червено	ИЗК "Марица" - Пловдив
Чесън (<i>Allium sativum</i> L.)	Зимен 14	"Агро Елит" - ЕООД, Фикри Шюкрю Осман, Мехмед Басриев Рюстемов, ЗП Светозар Павликов Иванов, Севгинар Фикри Хамди, Нуртен Насуф Чайджи, Дилбер Февзи Адем
Лук (<i>Allium cepa</i> L.)	Мелнишки	Тунджай Хюсеин Ахмед, Фатме Мехмед Хюсеин, Ерджан Мустафа Юсеин, Мустафа Юсеин Пехливан, Джейхун Мустафа

Вид култура	Сорт	Сортоподдържащи лица
		Пехливан, Мустафа Джейкун Пехливан, Фетие Мехмед Ахмед
ЕТЕРИЧНИ И МЕДИЦИНСКИ		
Лавандула (<i>Lavandula officinalis</i> L.)	Карлово	ИРЕМК - Казанлък, "Павлови Фууд Индъстрийс" - ООД, ЗП Жанета Станева, Ангел Пенев Бяливанов
Мента (<i>Mentha piperita</i> L.)	Местна популация	ИРЕМК - Казанлък

Приложение № 7 към [чл. 25, ал. 8, т. 1](#)

Териториален обхват на прилагане на "Поддържане на местообитанията на червеногушата гъска (*Branta ruficollis*), Кръстат (царски) орел и Египетски лешояд в орнитологични важни места в обработваеми земи"

I. За операцията "Засяване и отглеждане на есенни зърнено-житни култури в местообитанията на червеногушата гъска на 50% от заявената по дейността площ и с минимум 30% царевица":

- Защитени зони от Натура 2000 - BG0000156 - "Шабленски езерен комплекс", BG0002050 - "Дуранкулашко езеро", от които се изключват физически блокове, в които или на границата на които са разположени ветрогенератори.

II. За операция "Превръщане на обработваеми земеделски земи в постоянно затревени площи, в гнездови райони на Кръстат (царски) орел и Египетски лешояд": BG0000113; BG0000209; BG0000270; BG0000332; BG0000494; BG0002002; BG0002003; BG0002005; BG0002012; BG0002013; BG0002014; BG0002019; BG0002020; BG0002021; BG0002025; BG0002026; BG0002027; BG0002028; BG0002029; BG0002038; BG0002039; BG0002040; BG0002043; BG0002044; BG0002048; BG0002051; BG0002054; BG0002057; BG0002058; BG0002059; BG0002061; BG0002062; BG0002066; BG0002071; BG0002073; BG0002082; BG0002094; BG0002098; BG0002106.

Приложение № 8 към [чл. 25, ал. 10, т. 3](#)

Списък на многогодишни тревни култури и смеси

I. Многогодишни бобови фуражни треви:

1. Люцерна (*Medicago sativa* L.) - сортове на ИФК - Плевен, ИЗС - Русе, и др.
2. Еспарзета (*Onobrychis viciaefolia* Scop.)
3. Звездан (*Lotus corniculatus* L.)

4. Бяла детелина (*Trifolium repens* L.)
5. Червена детелина (*Trifolium pratense* L.)

II. Многогодишни житни фуражни треви:

1. Ежова главица (*Dactylis glomerata* L.) - сорт Дъбрава
2. Тръстиковидна власатка (*Festuca arundinacea* Schreb.) - сорт Албена
3. Безосилеста овсига (*Bromus inermis* Leyss.) - сорт Ника
4. Гребенчатият житняк (*Agropyron cristatum* L.) - сорт Свежина
5. Пустинният житняк [*Agropyron desertorum* (Fish. Schultes)] - сорт Морава
6. Пасищен райграс - сортове ИФК - Хармония, Тетрани и Тетрамис
7. Ливадна власатка (*Festuca pratensis* L.)
8. Червена власатка (*Festuca rubra* L.)

III. Примерни смеси от фуражни треви за създаване на ливади и пасища в зависимост от почвено-климатичните условия, начина на използване и вида на селскостопанските животни:

Почвено-климатични условия	Начин на ползване	Стопански животни	Тревни смеси	Семена кг/ха
Черноземни алувиално-ливадни и канелени горски почви с неутрална реакция (рН над 6.0) при поливни условия				
а) планински	откосно, пасищно и комбинирано	крави, юници, телета, овце	Звездан Червена детелина Ежова главица Гребенчат житняк	1.0 0.8 1.0 1.0
б) равнинни и планински	откосно, пасищно и комбинирано	крави и юници	Люцерна Червена детелина Ежова главица	2.0 0.8 1.0
	пасищно	овце	Звездан Бяла детелина Ливадна метлица Пасищен райграс	1.0 1.0 1.0 0.8
в) равнинни при поливни условия	сенокосно	-	Люцерна Ежова главица	1.5 1.0
Неутрални и варовити почви (рН над 6.5) при неполивни условия	пасищно, откосно и комбинирано	крави и юници	Еспарзета Звездан	6.0 1.0 1.0

			Гребенчат житняк	
Леки почви	пасищно, откосно и комбинирано	крави, юници, овце и телета	Еспарзета Звездан Безосилеста овсига	8.0 1.0 1.0

Приложение № 9 към [чл. 34, ал. 1](#)

Базови задължения по интервенциите по [чл. 3, ал. 1](#)

I. Земеделските стопани, заявили за подпомагане площи по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 1](#), са длъжни да спазват:

1. Забрана за използване и прилагане на продукти за растителна защита по [чл. 41, ал. 1, т. 1 от Наредба № 3 от 2023 г.](#)

2. Стандарт за добро земеделско и екологично състояние на земята (ДЗЕС) 6: Минимална почвена покривка, за да се избегне гола почва в най-чувствителните периоди.

3. ДЗЕС 7: Сеитбооборот върху обработваема земя, с изключение на култури, отглеждани под вода.

4. Следните законоустановени изисквания (ЗИУ): ЗИУ 1, ЗИУ 2, ЗИУ 7 и ЗИУ 8 от [приложение III](#) "Правила относно предварителни условия съгласно член 12" от Регламент (ЕС) 2021/2115 съгласно ръководството по [чл. 55, ал. 2 от ЗПЗП](#).

II. Земеделските стопани, извършващи дейности по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 2](#) в защитена зона от мрежата Натура 2000, са длъжни да спазват:

1. Въведените забрани и ограничения в съответната зона от мрежата Натура 2000.

2. Законоустановени изисквания: ЗИУ 3 и ЗИУ 4 от [приложение III](#) "Правила относно предварителни условия съгласно член 12" от Регламент (ЕС) 2021/2115 съгласно ръководството по [чл. 55, ал. 2 от ЗПЗП](#).

3. [Закон за пчеларството](#) и подзаконовите актове и стандарти, които се въвеждат с тях за сектор пчеларство.

4. [Наредба № 13 от 2016 г. за мерките за опазването на пчелите и пчелните семейства от отравяне и начините за провеждане на растителнозащитни, дезинфекционни и дезинсекционни дейности](#) (ДВ, бр. 70 от 2016 г.).

III. Земеделските стопани, заявили за подпомагане площи по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 3](#), са длъжни да спазват ЗИУ 7 и ЗИУ 8 от [приложение III](#) "Правила относно предварителни условия съгласно член 12" от Регламент (ЕС) 2021/2115 съгласно ръководството по [чл. 55, ал. 2 от ЗПЗП](#).

IV. Земеделските стопани, заявили за подпомагане площи по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 4](#), са длъжни да спазват ЗИУ 2 от [приложение III](#) "Правила относно предварителни условия съгласно член 12" от Регламент (ЕС) 2021/2115 съгласно ръководството по [чл. 55, ал. 2 от ЗПЗП](#).

V. Земеделските стопани, заявили за подпомагане животни по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 5](#), са длъжни да спазват ЗИУ 2, ЗИУ 9 и ЗИУ 11 от [приложение III](#) "Правила относно предварителни условия съгласно член 12" от Регламент (ЕС) 2021/2115 съгласно ръководството по [чл. 55, ал. 2 от ЗПЗП](#).

VI. Земеделските стопани, заявили за подпомагане животни и площи по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 6](#), са длъжни да спазват:

1. ДЗЕС 9: Забрана за промяна на предназначението или разораване на постоянно затревени площи, обозначени като екологично чувствителни постоянно затревени площи в зони от обхвата на Natura 2000.

2. Законоустановени изисквания: ЗИУ 3 и ЗИУ 4 от [приложение III](#) "Правила относно предварителни условия съгласно член 12" от Регламент (ЕС) 2021/2115 съгласно ръководството по [чл. 55, ал. 2 от ЗПЗП](#).

3. Забрани и ограничения, включени в [чл. 17](#) и [чл. 21, т. 4, 6, 9, 12, 13 и 14 от Закона за защитените територии](#). В националните паркове се забраняват: използване на изкуствени торове и други химически средства; паша на кози, както и пашата в горите извън ливадите и пасищата; замърсяване на водите и терените с битови, промишлени и други отпадъци; бивакуване и палене на огън извън определените места, нарушаване на естественото състояние на водни площи, водни течения, техните брегове и прилежащи територии, освен в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; намеса в биологичното разнообразие.

4. В резерватите се забраняват извършването на всякакви дейности, с изключение на посочените в [чл. 17 от Закона за защитените територии](#).

5. Изисквания по [Закона за ветеринарномедицинската дейност](#):

а) при придвижване/транспортиране животните трябва да бъдат придружени от ветеринарномедицинско свидетелство за придвижване/транспортиране ([чл. 132, ал. 1, т. 3а от ЗВД](#));

б) пускането на животни извън животновъдния обект без придружител (собственик или гледач), освен когато животните се намират в оградени пасища ([чл. 139, ал. 1, т. 3а от ЗВД](#)).

6. Земеделските стопани спазват въведените специфични режими на защитената територия.

7. Базови задължения в природните паркове, определени в [чл. 31](#) и [32 от ЗЗТ](#). В природните паркове се спазват забраните, предвидени в [чл. 31 от ЗЗТ](#), както и забраните, предвидени в [чл. 21, ал. 1 от ЗЗТ](#), когато са приети с плановете за управление.

VII. Земеделските стопани, заявили за подпомагане площи по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 7](#), са длъжни да спазват ЗИУ 3 от [приложение III](#) "Правила относно предварителни условия съгласно член 12" от Регламент (ЕС) 2021/2115 съгласно ръководството по [чл. 55, ал. 2 от ЗПЗП](#).

VIII. Земеделските стопани, заявили за подпомагане площи по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 8](#), са длъжни да спазват:

1. ДЗЕС 1: Поддържане на постоянно затревени площи на основата на съотношението на постоянно затревените площи спрямо земеделската площ на национално, регионално и подрегионално ниво и на ниво група от стопанства или стопанство в сравнение с референтната 2018 г. Максимално намаление от 5 на сто в сравнение с референтната година.

2. ЗИУ 2 от [приложение III](#) "Правила относно предварителни условия съгласно член 12" от Регламент (ЕС) 2021/2115 съгласно ръководството по [чл. 55, ал. 2 от ЗПЗП](#).

3. [Закона за водите](#).

4. [Наредба № 2 от 2007 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници](#) (ДВ, бр. 27 от 2008 г.).

IX. Земеделските стопани, заявили за подпомагане животни по интервенцията по [чл. 3, ал. 1, т. 9](#), са длъжни да спазват:

1. Законоустановени изисквания: ЗИУ 9 и ЗИУ 11 от [приложение III](#) "Правила относно предварителни условия съгласно член 12" от Регламент (ЕС) 2021/2115 съгласно ръководството по [чл. 55, ал. 2 от ЗПЗП](#).

2. [Наредба № 14 от 2006 г. за минималните изисквания за хуманно отношение при отглеждане на телета](#) (ДВ, бр. 17 от 2006 г.).

3. [Наредба № 16 от 2006 г. за защита и хуманно отношение при отглеждане и използване на селскостопански животни](#) (ДВ, бр. 18 от 2006 г.).

4. [Наредба № 44 от 20 април 2006 г. за ветеринарномедицинските изисквания към животновъдните обекти](#) (ДВ, бр. 41 от 2006 г.).

5. Националната програма за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болестите по животните, включително зоонозите.

6. Национален план за действие срещу антимикробната резистентност.

7. Националната мониторингова програма за контрол на остатъци от ветеринарномедицински продукти и замърсители от околната среда в живи животни и продукти от животински произход.

Приложение № 10 към [чл. 45, ал. 1, т. 3, буква "а"](#)

Силно зависими ентомофилни видове и видове, чийто добив се формира от опрашване

Група култури	
Зърнено-бобови култури - ЗЪРНЕНИ	грах за зърно - пролетен
Зърнено-бобови култури - ЗЪРНЕНИ	фасул полски
Зърнено-бобови култури - ЗЪРНЕНИ	нахут
Зърнено-бобови култури - ЗЪРНЕНИ	бакла за зърно
Зърнено-бобови култури - ЗЪРНЕНИ	леща
Индустриални култури - ТЕХНИЧЕСКИ КУЛТУРИ	хмел
Маслодайни култури - ТЕХНИЧЕСКИ КУЛТУРИ	слънчоглед
Маслодайни култури - ТЕХНИЧЕСКИ КУЛТУРИ	соя
Маслодайни култури - ТЕХНИЧЕСКИ КУЛТУРИ	фъстъци
Маслодайни култури - ТЕХНИЧЕСКИ КУЛТУРИ	лен маслодаен

Група култури	
Маслодайни култури - ТЕХНИЧЕСКИ КУЛТУРИ	рапица - зимна
Маслодайни култури - ТЕХНИЧЕСКИ КУЛТУРИ	рапица - пролетна
Влакнодайни култури - ТЕХНИЧЕСКИ КУЛТУРИ	памук
Медицински и ароматни култури - ТЕХНИЧЕСКИ КУЛТУРИ	анасон
Медицински и ароматни култури - ТЕХНИЧЕСКИ КУЛТУРИ	резене
Медицински и ароматни култури - ТЕХНИЧЕСКИ КУЛТУРИ	кориандър
Медицински и ароматни култури - ТЕХНИЧЕСКИ КУЛТУРИ	кимион
Медицински и ароматни култури - ТЕХНИЧЕСКИ КУЛТУРИ	валериана
Медицински и ароматни култури - ТЕХНИЧЕСКИ КУЛТУРИ	босилек
Медицински и ароматни култури - ТЕХНИЧЕСКИ КУЛТУРИ	бял трън
Медицински и ароматни култури - ТЕХНИЧЕСКИ КУЛТУРИ	лайка
Медицински и ароматни култури - МНОГОГОДИШНИ МЕДИЦИНСКИ И АРОМАТНИ КУЛТУРИ	лавандула
Медицински и ароматни култури - МНОГОГОДИШНИ МЕДИЦИНСКИ И АРОМАТНИ КУЛТУРИ	шипка
Едногодишни фуражни култури - ФУРАЖНИ КУЛТУРИ	фий
Едногодишни фуражни култури - ФУРАЖНИ КУЛТУРИ	репко
Едногодишни фуражни култури - ФУРАЖНИ КУЛТУРИ	синап
Многогодишни фуражни култури - ФУРАЖНИ КУЛТУРИ	изкуствени ливади - бобови
Многогодишни фуражни култури - ФУРАЖНИ КУЛТУРИ	люцерна
Многогодишни фуражни култури - ФУРАЖНИ КУЛТУРИ	детелина
Многогодишни фуражни култури - ФУРАЖНИ КУЛТУРИ	звездан
Плодови зеленчукови култури - ПРЕСНИ ЗЕЛЕНЧУЦИ	патладжан
Плодови зеленчукови култури - ПРЕСНИ ЗЕЛЕНЧУЦИ	тиквички
Плодови зеленчукови култури - ПРЕСНИ ЗЕЛЕНЧУЦИ	тикви
Плодови зеленчукови култури - ПРЕСНИ ЗЕЛЕНЧУЦИ	дини
Плодови зеленчукови култури - ПРЕСНИ ЗЕЛЕНЧУЦИ	пъпеши
Плодови зеленчукови култури - ПРЕСНИ ЗЕЛЕНЧУЦИ	зелен фасул
Плодови зеленчукови култури - ПРЕСНИ ЗЕЛЕНЧУЦИ	зелен грах
Плодови зеленчукови култури - ПРЕСНИ ЗЕЛЕНЧУЦИ	зелена бакла
Плодови зеленчукови култури - ПРЕСНИ ЗЕЛЕНЧУЦИ	бамя
Плодови зеленчукови култури - ПРЕСНИ ЗЕЛЕНЧУЦИ	пипер на открито
Плодови зеленчукови култури - ПРЕСНИ ЗЕЛЕНЧУЦИ	домати на открито

Група култури	
Плодови зеленчукови култури - ПРЕСНИ ЗЕЛЕНЧУЦИ	корнишони на открито
Плодови зеленчукови култури - ПРЕСНИ ЗЕЛЕНЧУЦИ	краставици на открито
Семкови овощни видове - ОВОЩНИ ВИДОВЕ	ябълки
Семкови овощни видове - ОВОЩНИ ВИДОВЕ	круши
Семкови овощни видове - ОВОЩНИ ВИДОВЕ	дюли
Семкови овощни видове - ОВОЩНИ ВИДОВЕ	мушмули
Семкови овощни видове - ОВОЩНИ ВИДОВЕ	актинидия (киви)
Семкови овощни видове - ОВОЩНИ ВИДОВЕ	смокини
Костилкови овощни видове - ОВОЩНИ ВИДОВЕ	сливи
Костилкови овощни видове - ОВОЩНИ ВИДОВЕ	праскови/нектарини
Костилкови овощни видове - ОВОЩНИ ВИДОВЕ	кайсии/зарзали
Костилкови овощни видове - ОВОЩНИ ВИДОВЕ	череши
Костилкови овощни видове - ОВОЩНИ ВИДОВЕ	вишни
Костилкови овощни видове - ОВОЩНИ ВИДОВЕ	дрян
Ядкови (черупкови) видове - ОВОЩНИ ВИДОВЕ	орехи
Ядкови (черупкови) видове - ОВОЩНИ ВИДОВЕ	бадеми
Ядкови (черупкови) видове - ОВОЩНИ ВИДОВЕ	лешници
Ядкови (черупкови) видове - ОВОЩНИ ВИДОВЕ	кестени
Ядкови (черупкови) видове - ОВОЩНИ ВИДОВЕ	шам-фъстъци
Ягодоплодни видове - ОВОЩНИ ВИДОВЕ	ягоди
Ягодоплодни видове - ОВОЩНИ ВИДОВЕ	малини
Ягодоплодни видове - ОВОЩНИ ВИДОВЕ	къпини
Ягодоплодни видове - ОВОЩНИ ВИДОВЕ	френско грозде
Ягодоплодни видове - ОВОЩНИ ВИДОВЕ	арония
Ягодоплодни видове - ОВОЩНИ ВИДОВЕ	касис
Ягодоплодни видове - ОВОЩНИ ВИДОВЕ	бодливо грозде
Ягодоплодни видове - ОВОЩНИ ВИДОВЕ	боровинки

Приложение № 11 към [чл. 72, ал. 1, т. 5](#)

Допустими категории ЕПЖ и ДПЖ за дейността по [чл. 72, ал. 1, т. 5](#)

№	Вид животно (ЕПЖ или ДПЖ)	Допустима категория животни от ЖО	Насочено срещу следното заболяване	Период на прилагане на ваксината/начин на прилагане
1.	ЕПЖ и ДПЖ	Всички възприемчиви видове животни, отглеждани във всички животновъдни обекти, разположени в ендемични райони	заболяването ку-треска	в продължение най-малко на 3 години
2.	ЕПЖ	Кравите над 24 месеца	лептоспироза по говедата	крави - през 10 - 15 дни, 2 до 3 месеца след заплождането им
3.	ЕПЖ	Телетата над 2 месеца	лептоспироза по говедата	ваксинират двукратно през 10 - 15 дни
4.	ЕПЖ	Всички ЕПЖ	мукозна болест - вирусна диария	два пъти годишно
5.	ЕПЖ	Всички ЕПЖ	заразен ринотрахеит по говедата	два пъти годишно
6.	ЕПЖ	Кравите над 24 месеца	колибактериоза по телетата	двукратно в напреднала бременност
7.	ЕПЖ	Всички телета на възраст над 10 дни	салмонелоза по телетата	
8.	ДПЖ	Овце и агнета на възраст над три месеца, предназначени за разплод, които се ваксинират за първи път	ентеротоксемия	двукратно през 15 - 20 дни
9.	ДПЖ	При ваксинирани овце	ентеротоксемия	бустерна ваксинация еднократно
10.	ДПЖ	Всички бременни овце (над 12 месеца), шилета и агнета след отбиването	заразна ектима по овцете	

№	Вид животно (ЕПЖ или ДПЖ)	Допустима категория животни от ЖО	Насочено срещу следното заболяване	Период на прилагане на ваксината/начин на прилагане
11.	ДПЖ	Овцете (над 12 месеца)	листериоза	еднократна ваксинация на овцете от месец октомври до месец февруари в стационарните за заболяването селища
12.	ДПЖ	Овцете и козите (над 12 месеца)	заразна агалаксия	еднократна ваксинация през сухостойния период ежегодно

Приложение № 12 към [чл. 95, ал. 2](#)

Изисквания по управление на интервенциите и съответните намаления при неспазването им

Ред №	Изисквания за управление за операция или интервенция	Процент на намаление
I. Бенефициентите водят дневник (регистър) на стопанството за всички земеделски дейности, предмет на поетите задължения		10 на сто за всяка интервенция
II. Отглеждането на сортове, устойчиви към климатични условия чрез практики за интегрирано производство		
1.	Спазват общите и специфични принципи за интегрирано управление на вредителите и изисквания, определени в Наредба № 9 от 2021 г. за интегрирано производство на растения и растителни продукти и контрола върху интегрираното производство.	100 на сто за интервенцията
2.	Водят документация за осъществяване на дейностите съгласно образци на заявления, уведомления, протоколи, декларации, дневници и други и спазват задължителни указания на изпълнителния директор на БАБХ, утвърдени по реда на чл. 3 от Наредба № 9 от 2021 г.	50 на сто за интервенцията

Ред №	Изисквания за управление за операция или интервенция	Процент на намаление
III. Насърчаване на естественото опрашване		
1.	За операция "Ангажименти за предоставяне на услугата по опрашване чрез преместване и временно разполагане на пчелни семейства (подвижно пчеларство)"	
1.1.	Вписва в дневник всички дейности по подготовка на пчелните семейства/кошери преди извършването на дейностите по подвижно пчеларство и опрашването.	100 на сто за интервенцията
1.2.	Осигурява допълнително зимно подхранване и ранно пролетно стимулиране на пчелите.	50 на сто за интервенцията
1.3.	Извършен е преглед по чл. 47, ал. 3.	100 на сто за интервенцията
1.4.	Ежегодно подменя пчелни майки с млади племенни майки - минимум 2 на всеки 10 пчелни семейства.	20 на сто за интервенцията
1.5.	Предоставянето на услугата опрашване се удостоверява с документ (приемо-предавателен протокол), в който са вписани данни за номера от ИСАК на земеделския парцел, земеделската култура, денят на разполагане и периодът на извършване на услугата.	100 на сто за интервенцията
IV. Насърчаване използването на култури и сортове, устойчиви към климатичните условия		
1.	Предвиждат дейности и извършват планираните мероприятия по чл. 49, ал. 1, т. 2, буква "а", които позволяват получаване на добив от заявените площи.	100 на сто за интервенцията
2.	Не използват минерални торове и продукти за растителна защита.	100 на сто за земеделския парцел
3.	Притежават и предоставят официален документ за закупуване на посевния и посадъчен материал, използван за засаждане за стопанската година.	100 на сто за земеделския парцел
V. За дейностите по интервенцията "Опазване на местни породи (автохтонни), важни за селското стопанство"		
1.	Спазват развѐдната програма за съответната порода на развѐдната организация.	10 на сто за интервенцията
2.	Отглеждат източнобалканска свиня съгласно изискванията на Наредба № 6 от 2007 г. за условията и реда за пасищно отглеждане на свине	100 на сто за интервенцията

Ред №	Изисквания за управление за операция или интервенция	Процент на намаление
	от източнобалканската порода и нейните кръстоски (ДВ, бр. 29 от 2007 г.)	
3.	При загуба на животни вследствие на клане, продажба, смърт или кражба земеделските стопани представят в ДФЗ до 80 дни от деня, следващ последния ден за подаване на заявленията за подпомагане, копие от документ, който удостоверява причината за загубата на животните съгласно чл. 56, ал. 3.	процент на намаление за интервенцията въз основа броя на животните, за които не е предоставен документ: до 10 животни - 5 на сто; от 11 до 40 животни - 10 на сто; над 40 животни - 20 на сто.
VI. Традиционни практики за сезонна паша (пасторализъм)		
1.	Извеждат животните на определените пасища, 3 месеца от годината в периода май - октомври (90 дни) или в срока, определен от парка.	100 на сто за интервенцията
2.	На всяко куче трябва да е поставена "спъвачка", както и допълнителни обезопасителни средства при необходимост.	30 на сто за интервенцията
3.	Животните са придружавани от пастир (гледач), ако не се придружават от земеделския стопанин.	20 на сто за интервенцията
4.	Притежават не по-малко от две кучета от каракачанската порода и/или кучета от порода "Българско овчарско куче" при извършване на дейността с кучета.	5 на сто за интервенцията
5.	Спазват изискванията, режимите и нормите на натоварване на пасищата, определени в плановете за управление и одобрени от компетентните органи.	100 на сто за интервенцията
VII. Поддържане на местообитанията на червеногушата гъска (Branta ruficollis), Кръстат (царски) орел и Египетски лешояд в орнитологични важни места в обработваеми земи		
1.	Операция "Засяване и отглеждане на есенни зърнено-житни култури в местообитанията на червеногушата гъска на 50 % от заявената по дейността площ и с минимум 30 % царевица"	
1.1.	Не навлизат с техника повече от два пъти в периода 30 ноември - 28 февруари.	5 на сто за интервенцията
1.2.	Не използват и не третират площите с родентициди в периода 15 октомври - 1 март.	5 на сто за интервенцията
1.3.	Не прибират преди 15 октомври реколтата от 5 % от площите, заявени с царевица, или след 15 октомври земеделският стопанин оставя	10 на сто за интервенцията

Ред №	Изисквания за управление за операция или интервенция	Процент на намаление
	еднократно семена от царевица в количества 40 кг/ха.	
1.4.	Предоставя на ДФЗ чрез СЕУ неманипулируеми геопозиционирани снимки от земеделския стопанин за изпълнението на изискването по Чл. 67, ал. 3.	100 на сто за земеделския парцел
2.	Операция "Превръщане на обработваеми земеделски земи в постоянно затревени площи, в гнездови райони на Кръстат (царски) орел и Египетски лешояд"	
2.1.	Осигуряват засяване на площите с многогодишни тревни смеси и/или с многогодишни житно-бобови тревни смеси до 30 септември на годината.	100 на сто за земеделския парцел
2.2.	Предоставят информация и копия на разходооправдателни документи в ДФЗ чрез СЕУ до 30 октомври на първата година за минималното количество вложени тревни смеси за количество минимум 50 кг/ха.	30 на сто за интервенцията
2.3.	След първата година земеделските парцели се заявяват и поддържат като постоянно затревени площи, които не се разорават в периода на изпълнение на многогодишния ангажимент.	100 на сто за земеделския парцел
2.4.	В срока на многогодишния ангажимент земеделският стопанин извършва промяна в начина на трайно ползване за съответните имоти съобразно ползването на площите като постоянно затревени, участващи в ангажимента.	100 на сто за земеделския парцел
VIII. Възстановяване и поддържане на деградирани пасищни територии		
1.	Не използват минерални торове и продукти за растителна защита, с изключение на тези, които са разрешени за използване в биологичното производство.	100 на сто за земеделския парцел
2.	Не изграждат нови отводнителни системи.	100 на сто за земеделския парцел
3.	При необходимост земеделският стопанин извършва допълнително косене на плевели, за да се предотвратят цъфтежът и разпространението им.	10 на сто за интервенцията
4.	Земеделските стопани декларират и извършват дейности на земеделските парцели така, че към 3-тата година тревното покритие ще бъде повърхностно подобро, а и към петата ще има	100 на сто за земеделския парцел

Ред №	Изисквания за управление за операция или интервенция	Процент на намаление
	значително подобро тревно покритие на заявените площи.	